Агууехэ Сталинда алдар соло!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 7 (4899) | 1946 он, январиин 9, среда | Сэн 20 мүнгэн

Үргэн уужам Эхэ оронойнмай үнэр жаргалта арад зон өөрынгөө багша ба инаг вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадай түрүүшын кандидат болгожо дэбжүүлэе.

МОСКВА ГОРОДОЙ СТАЛИНСКА ҺУНГУУЛИИН ОКРУГ

Тус округой түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөн 154.000 һунгагшадай үмэнэһөө Союзай Соведэй депутадай кандидадта

ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ СТАЛИНИИЕ

дэбжүүлэн табиба

Январиин 4-дэ Москвагай Сталинска һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөн болобо. «Эхэ орон» гэжэ кино-театрын зал соо байлсаһан хүн бүхэн өөрынгөө инаг вождь ба багша, агууехэ полководец нүхэр Сталинда арад зон бүгэдөөрөө дуратай байһыень харуулһан сэдьхэл хүдэлгэмэ һайхан ушарые наһан үедөө мартахагүй гээшэ.

Столицын Сталинска ба Бауманска районуудай түрүү предприятинуудай коллективуудэй түлөөлэгшэд болбол түрэл ба инаг Сталинай түлөө голосовалхэ гэһэн һунгагшадай дура хүсэлые, арад зоной дура хүсэлые мэдүүлхын тулада окружной зүблөөн дээрэ суглараһан байгаа.

Һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөниие электролампова заводой цехын начальник В. Д. Сыркова гэгшэ нээбэ. Тэрэ хадаа Сталинска һунгуулиин округой зургаан предприятинуудай коллективуудэй үүсхэлээр СССР-эй Верховно Соведтэ депутат болгожо һунгаха кандидатурые табиха тухай дурадхалые зүбшэн хэлсэхын тулада, энэ зүблөөн зарлагдаһан юм гэжэ мэдээсэбэ.

Сталинска һунгуулиин округой 168 мянган ажалшадай түлөөлэгшэд болохо 750 хүн тус суглаанда байлсаба.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое хүндэтэ президиум болгожо һунгаха гэһэн дурадхалые зал соо байгшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна. Агууехэ вождиие хүндэлһэн оваци нэгэ хэдэн минута соо үргэлжэлжэ, «нүхэр Сталинда «Ура». Советскэ арад зоной агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталин мандаха болтогой» гэжэ амаршалга хүргэһэн абяанууд дуулдана.

Моторо-бүтээлгын заводой главна конструктор нүхэр В. М. Яковлевта үгэ үгтэбэ.

Моторо-бүтээлгын заводой главна конструктор В. М. Яковлевай үгэ

Сталинска Конституциин ёһоор манай олон миллион советскэ арад зоной өөрынгөө гүрэн-түрын дээдэ орган болохо СССР-эй Верховно Соведые нэгэн һагалаар һунгаһан сагһаа хойшо 8 жэл болобо. Үнгэрһэн жэлнүүд хадаа амгалан сагай зохёохы ажал хэһэн үе байхаһаа гадна, мүн өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө немецкэ булимтарагшадтай Советскэ арад зоной айхабтар шанга тэмсэл хэһэн жэлнүүд болоһон байха юм. Бидэнэй үнэнтэ зүб хэрэгэй түлөө хэһэн энэ тэмсэл советскэ арад зоной түүхэтэ илалтаар дүүрэһэн байнабшуу.

Январиин 2-то Московско Электрозаводой, авиационно ажаүйлэдбэриин Наркомадай Моторо-бүтээлгын завод, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ-хоолой комбинадай, минометно ажаүйлэдбэриин Наркомадай машино-бүтээлгын заводой коммунистнууд ба партийнабэшэ хүдэлмэришэд, инженерно техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад болон Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гэй профессорско-багшанарай состав болон студентнүүд хадаа, Сталинска һунгуулиин округто Советскэ арад зоной агууехэ вождь, түрэл нүхэр Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутат болохо кандидадаар дэбжүүлхэ тухай шиидхэбэри нэгэн дуугаар гаргаһан байна. (Нэрьемэ альга ташалган).

Нүхэдүүд! Энээгээй урда тээ һунгуулиин болоходо Верховно Соведтэ түрүүшын депутадаар манай агууехэ Сталин һунгагдаһан байгаа. Бүхы оромнай, бүхы советскэ араднай агууехэ вождьдо үнэн шүтэнги ба инаг дуратай байһанаа харуулжа, өөрынгөө һунгамалые халуунаар амаршалһан байха юм.

Манай депутат, манай инаг вождь ба инаг багша өөрынгөө арад зондо айхабтар ехэ юумэ бүтээбэ. Амгалан сагай байгуулалтын жэлнүүдтэ тэрэ хадаа манай арад зондо золтой жаргалтай ба сэнгэлиг хүхюун ажаһуудал хантаба, ерээдүйн һаруул һайхан байдал тээшэ ошохо замыемнай заажа, олонациональна советскэ арад зониие нэгэдэмэл аха дүү бүлэг болгожо хамтаруулба, манай Эсэгэ ороной һүр-һүлдэ ба хүсэ-шадалые үзэгдөөгүй ехээр мандуулба, бидэнэр бүгэдые Эхэ орондоо инаг дуратай байха сургаалаар һурган хүмүүжүүлбэ.

Энэ хүн, нүхэр Сталин, гениальна полководец болбол эгээн хоротой ба мэхэтэ муухай дайсан болохо фашистска Германиие үй бута сохихо ябадалые эмхидхэһэн ба манай арад зониие фашистска боолшолгоһоо аршалжа абаба гээшэ! (Нэрьемэ альга ташалган). Энэ хүн, Ленинэй хэрэгые улам үргэлжэлүүлэгшэ агууехэ Сталин болбол большевистскэ партиин сэбэр ба үндэр дээдэ идейнэ байха ябадалые аршалһан байна.

Сталин болбол манай наран, манай сэсэн ухаан, манай баяр ба этигэл мүн. Агууехэ Сталин алдаршаг лэ! (**Бултадаа хүл дээрээ бодожо, нүхэр Сталиниие хүндэлһэн нэрьемэ оваци хэнэ**).

Нүхэр Сталинай ударидалгаар ябажа, бидэнэр амгалан сагай хүгжэлтын зам дээрэ дахяад гараабди, дахяад сэнгэлиг хүхюун ба золтой жаргалтай ажаһуухын тулада, дайн сэрэгээр ушаруулагдаһан шархануудые элэгээжэ захалаабди. Мүнөө үедэ нүхэр Сталинай заабаряар зохёогдожо байһан шэнэ табанжэл хадаа манай Эхэ ороной хүсэ шадалые ехэ болгохо тухай, манай арад зониие жаргуулха тухай тэрэнэй агууехэ ороддолго гаргажа байһанайнь гэршэ мүн.

1942 оной июнь һарада вождьтой уулзаһан ушар хадаа партийнабэшэ специалист намда илангаяа мартагдашагүй байна. Энэ хадаа Кавказ тээшэ, Волга, Сталинград тээшэ дайсанай дүтэлшэжэ байһан үедэ, фашистска Германида эсэргүүсэжэ, айхабтар шанга тэмсэл хэжэ байһан үе байһан юм. Тиин, манай орондо угаа харюусалгатай байха үедэ нүхэр Сталин болбол шэнэ машина бүтээхэ тухай асуудал тушаа авиационно ажаүйлэдбэриин бүлэг хүдэлмэрилэгшэдые еруулжэ, уулзаха саг олоһон байнабшуу.

Энэ нүхэр Сталинай уулзалган болоһон тэрэ сагта фронтнууд дээрэхи байдал хэсүү бэрхэ байгаашье һаань, дайсанаа даража, Советскэ Союзай лаб илаха ба манай арадай хүсэ шадалда гүнзэгыгөөр этигэхэ ябадалһаа үндэһэлһэн тэрэнэй холо алад, угаа хёрхо харадаг ба сэсэн ухаантай байһыень хаража ямар ехээр гайхаа бэлэйб! Арад зонойнгоо илаха байһанда нүхэр Сталинай тиигэжэ гүнзэгыгөөр этигэһэн һанал айхабтар ехэ хүсэтэйгөөр энэ суглаан дээрэ байһан бидэндэшье халдаба. Бидэнэр тон шэнэ боложо һэргээд, дүүрэн хүсэтэй ба зоригтой болоод Кремльһээ гаража ерээ һэмди.

Нүхэдүүд! Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутат болохо кандидадаар советскэ арадай агууехэ вождь—гениальна полководец, бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша, манай эсэгэ ба хани нүхэр Сталиниие дэбжүүлхэ тухай Сталинска ба Бауманска районуудай ажалшадай олон тоото дурадхалнуудые дэмжэдэсыт гэжэ танда дурадхаа юм хадаа, би эндэ байгшанарай бултанайнь һанамжые элирхэйлэн мэдүүлхэ бэзэб гэжэ һанаха байнаб!

(**Нэрьемэ альга ташалган. Бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодоно**). «Манай хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!», «Ленин Сталинай парти мандаха болтогой!», Агууехэ Сталин алдаршаг!» гэһэн абяанууд дуулдана.

* * *

Заводууд, фабриканууд, институдууд ба һургуулинуудай түлөөлэгшэд хойно-хойноһоон һубарин трибуна дээрэ гаража, советскэ арад зоной түрүүшын депутат болохо—инаг Сталинай түлөө голосовалха гэһэн хүсэлэнтэй ба баяртай байһанаа халуун хурса үгэнүүдээр хэлэжэ элирхэйлнэ. Электролампова заводой мастер **А. А. Славнова** гэгшэ халуун хурса үгэнүүдые хэлэбэ. 8 жэлэй саада тээ мүн энээ суглаанай трибуна дээрэһээ тэрэ хадаа И. В. Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлһэн хүм гэжэ хэлээ. 48 хүрэһэн наһанайнгаа 32 жэлыень түрэл үйлэдбэридөө үгэһэн энэ кадрова хүдэлмэришэн эхэнэр болбол 1937 ондо Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи түүхэтэ суглаанда хабаадалсаһан байгаа. Намда лаб найдахадатнай болохо, би арад зонойнгоо үмэнэ өөрынгөө үүргэ уялгые дүүргэжэ шадаха байхаб гэжэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэнүүдые һануулха зуураа нүхэр Славнова болбол энэ найдуулгаяа нүхэр Сталин нэрэтэй гүрэтэйгөөр дүүргэжэ үгэдөө хүрэбэ. Соведүүдэй ороной ажалшад бидэнһээ энээнэйнь түлөө тэрээндэ арад бүгэдын баясхалан хүргэе! 8 жэлэй саада тээхидэл адли мүнөөдэр би болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутадта һунгагдаха нүхэр Сталинай кандидатурые халуунаар дэмжэнэб, гэжэ хэлэхэдэнь бүхы зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно.

Сталинска районой 431-дэхи һургуулиин РСФСР-эй габьяата багша нүхэр **Ивановагай** хэлэһэн үгые эндэ байлгшад угаа анхаралтайгаар шагнаһан байна. Тэрэ хадаа советскэ багшанар тушаа вождиин угаа ехэ анхарал ороддолго гаргаһан тухай хэлэнэ. Иигэжэ эсэгын ороддолго гаргажа байһыень бидэнэр хаана ямаргүй хамаг бүхы юумэндэ хаража мэдэжэ байнабди гэжэ габьяата багша хэлэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ депутат болохо өөрынгөө кандидадаар Москва городой Сталинска округой багшанар-һунгагшад болбол нүхэр Сталиниие дэбжүүлжэ байна гэжэ мэдээсээд нүхэр Иванова болбол Москва городой Сталинска һунгуулиин округто баллотировалха тухай зүбшөөлөө Иосиф Виссарионович үгыт гэжэ гуйна.

Бауманай нэрэмжэтэ Московско дээдэ техническэ училищиин студентка Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсаһан нүхэр **Полкова**, «Сүлөөлэгдэһэн ажал» гэжэ фабрикын мастерай туһалагша нүхэр **Кузнецова** болон бусад хадаа ондо ондоо үгэнүүдые хэлэһэн болбошье, нэгэн адли халуун дулаанаар өөһэдынгөө мэдэрэлые элирхэйлһэн байха юм. Столицын Сталинска ба Бауманска районуудай коммунистнуудай үмэнэһөө ВКП(б)-гэй Сталинска райкомой секретарь **С. А. Жолнин** гэгшэ нүхэр И. В. Сталинай кандидатурые дэмжэлсэбэ. Столицын түрүү хэргын хоёр индустриальна районуудай ажалшадай илалтын хэрэгтэ угаа ехэ юумэ оруулһан тухай хөөрэбэ.

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой ажалшадай ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөнэй

РЕЗОЛЮЦИ

1. Москва городой Сталинска һунгуулиин округой фабрика ба заводуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай, коммунистическэ организацинуудай, профессиональна союзуудай, комсомольско организацинуудай болон ажалшадай общественнуудай хамтын суглаануудай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөн болбол арадуудай вождь—Советскэ Союзай Генералиссимус Иосиф Виссарионович **Сталиниие** Москва городой Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутат болгохо кандидатура табиха тухай электрозаводой, моторо-бүтээлгын заводой, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ-хоолой комбинадай, Минометно зэбсэгжүүлгын Арадай Комиссарнадай машино-бүтээлгын заводой ба Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гэй профессорско-багшанарай составай ба студенчествын хамтын суглаануудай нэгэн дуугаар гаргаһан шиидхэбэриие халуунаар дэмжэн дэнгэлсэнэ.

2. Сталинска һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөн болбол Москва городой Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутат болохоор баллотировалха тухай зүбшөөлөө үгэхыень нүхэр Сталин Иосиф Виссарионовичые гуйна.

• • •

Москва городой Сталинска һунгуулиин округой хүдэлмэришэдэй, албахаагшэдай, коммунистическэ партийна организацинуудай ба профессиональна союзуудай, залуушуулай организациин ба культурна общественнуудай хамтын суглаануудай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи зүблөөнһөө

Нүхэр И. В. СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Электрозаводой, авиационно ажаүйлэдбэриин Наркомадай моторо-бүтээлгын заводой, Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай, Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ-хоолой комбинадай, Минометно зэбсэгжүүлгын Наркомадай машино-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад, Бауманай нэрэмжэтэ Московско дээдэ-техническэ училищиин профессорнүүд, багшанар ба студентнүүд болбол Сталинска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутат болгохоор Танай кандидатурые табиһан байна.

Тус округой бүхы ажалшад өөһэдынгөө суглаанууд дээрэ энэ дурадхалые нэгэн һаналтайгаар ба халуунаар дэмжэһэн байха юм. Энэ хадаа парти ба арад зоной хоорондохи тон гүнзэгы таһаршагүй холбоо барисааень, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй Сталинска блогой эбдэршэгүй бүхэ байһыень харуулһан гайхамшаг һайхан гэршэ мүн. Хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба техникүүдэй, коммунистическэ, комсомольско, профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэнэр бидэнэр, хол-бол һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ суглараад байхадаа, Москва городой Сталинска һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ баллотировалха тухай зүбшөөлөө үгыт гэжэ, нүхэр Сталин, Танаае 154.000 ажалшадай үмэнэһөө гуйна гээшэбди.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Түрүүшын зарлалгын Верховно Соведтэ өөрынгөө депутат болгожо манай һунгуулиин округой ажалшадай Танаае һунгаһан сагһаа хойшо 8 жэл үнгэрбэ. 1937 оной декабриин 11-дэ Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаан дээрэ Танай хэлэһэн сэсэмэргэн үгэнүүдые советскэ хүнүүд бидэнэр бүгэдөөрөө наһа үедөө мартахагүй байнабди.

Тиихэдэ, 8 жэлэй саада тээ. Танай хэлэһэниие бидэнэр һанажа байнабди гэбэл:

«Нүхэдүүд би болбол нүхэр Сталинда лаб найдахадатнай болохо гэжэ таанарые этигүүлхэ һанаатай байнаб. Нүхэр Сталин болбол арад зонойнгоо үмэнэ, хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ, таряашадай үмэнэ, интеллигенциин үмэнэ өөрынгөө үүргэ уялгые дүүргэжэ шадаха юм гэжэ тоолоходотнай болохо байна».

Иигэжэ хэлэхэдэтнай арад зоной сээжэ зүрхэнэй оёорһоо советскэ арадай агууехэ илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша Танда инаг дуратай ба хизааргүй шүтэнги байһанаа мэдүүлһэн абяанууд гараашинень бидэ һанажа байнабди.

Бидэнэр бүгэдөөрөө нүхэр Сталинай хойноһоо дагажа ябахабди.

Бидэнэр, советскэ хүнүүд болбол Танай хойноһоо дагажа, ленинскэ замаар бата найдамтайгаар ябажа байнабди. Танай ударидалгаар ябажа, советскэ арад зон социализмые мандуулһан байна. Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүүсэд шанга ба хүндэ хүшэр дайн байлдаануудта Танай ударидалгаар ябажа, бидэнэр Октябрьска Революциин диилэжэ абаһан агууехэ юумые аршалһан, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа гүрэн-түрын байгуулалтые аршалһан байнабди. Танай гениальна, политическэ, гүрэн-түрын ба сэрэгэй ударидалгын ачаар советскэ Эхэ оромнай баруун тээ немецкэ добтолгын ба зүүн тээ японско добтолгын аюулһаа энээнһээ хойшо хагасаба гээшэ. Манай Эсэгэ ороной бэеэ даанхай, сүлөөтэ байдал ба нэрэ-түрые аршалһанайтнай түлөө бидэнэр, советскэ хүнүүд Танай ашые харюулха ёһотойбди. Бидэнэй зол жаргалай болон, манай хойто үеын хүнүүдэй зол жаргалай түлөө, мүн Эхэ оронойнгоо аша туһада, арад зонойгоо аша туһада зохёохы ажал хэхээр бии бүхы хүсэеэ зорюулжа, сүлөөтэйгөөр ажаһууха аргатай болоһонойнгоо түлөө Танай ашые харюулха уялгатайбди. Нүхэр Сталин, Танда бүхы советскэ арад зоной үмэнэһөө агууехэ баясхалан хүргэнэбди.

Сталинска ба Бауманска районуудай ажалшадта нэрэ түрэ олгожо, Сталинска һунгуулиин округто баллотировалха тухай зүбшөөлөө үгыт гэһэн гуйлтатайгаар мүнөөдэр, Иосиф Виссарионович, Танда хандажа байхадаа, илалта туйлаха арад бүгэдын хэрэгтэ Сталинска ба Бауманска районой ажалшадай оруулһан хуби тухай мэдээсэхэ золтой байнабди.

1941 ондо соведүүдэй орондо харата ба мэхэтэ муухай немецко-фашистска булимтарагшадай добтолоод байхадан Сталинска һунгуулиин округой ажалша 42.000 хүбүүдтэ буу барюулжа Эхэ ороноо аршалан хамгаалхаар эльгээһэн юм. Тылдэ үлэһэн хүнүүд хүсэ шадалаа гамнангүй, шэн зоригто Улаан Армиие зэбсэгжүүлхэ хэрэгтэ туһалһан тэрэниие һомо хэрэгсэл ба бусад юумээ таһалгаряагүй хангажа байгаа һэн. Манай һунгуулиин округой территори дээр бии байһан предприятинууд дайнай болоһон жэлнүүдтэ 10.000 тухай авиамотор, 150 мянга гаран электромотор ба генератор, 3 миллион гаран авиабомбо, 3,5 миллионһоо үлүү минэ ба снаряд, 87 миллион электро ба радио лампа, 112,5 миллион метр сэмбэ ба бүд болон 550 миллион тухаригтэ бусад эд хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаһан байгаа.

Дайнай болоһон жэлнүүдтэ округ хотор 11 завод байгуулагдажа, тэдэнэр буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэл бүтээн гаргаһан, 4 научно-шэнжэлэлгын институт бии болгогдоһон байха юм. Парти ба правительствын даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнтэ түлөө, манай округой 13 предприятинууд Советскэ Союзай орденуудаар шагнагданхай. 3 мянга гаран хүдэлмэришэд, албахаагшад ба интеллигентнүүд правительственна шагнал хайрада хүргэбэ, 42 мянган һунгагшад манай түрэл столицые баатарлигаар аршалан хамгаалха хэрэгтэ хабаадалсажа, «Москвагай обороной түлөө» гэжэ медальнуудаар шагнагданхай.

Сэрэгэй хойто тээхи түрүүшын табанжэлдэ ороходо зуураа, бидэнэр болбол манай орондо дайн сэрэгээр ушаруулагдаһан шархануудые эдэгээхэ гээшэ тиимэ хямха байхагүй, сэрэгэй урда тээхи арадай ажахын хүгжэлтын хэмжээдэ хүрэхэһөө байтагай, харин нилээд үлүү гараха гээшэ тиимэ амар байхагүй гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Теэд бидэнэр советскэ хүнүүд Ленин-Сталинай большевистскэ партяар һурган хүмүүжүүлэгдэһэн байнабди, тиимэ хадаа өөһэдынгөө хүсэндэ найданабди. Бидэнэр ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабаад, илалта туйлажа шадахабди гэжэ мэдэнэбди. Манай инаг Эсэгэ, манай гүрэнэй кораблиин сэсэмэргэн ба советскэ арад зоной багша ба вождь, хёрхо жолоошон **Сталин** бидэниие хүтэлжэ ба зоригжуулжа байна. Хаана нүхэр Сталин байнаб, тэндэ советскэ зондо туршалга ба һаад болохо зүйлнүүд холодоо зайбол илалта туйлагдаха юм гэжэ мэдэнэбди.

Манай түрэл Иосиф Виссарионович, манай агууехэ вождь ба полководец, ажалшадай зол жаргалай түлөө, манай социалистическэ орониие бүхэжүүлхын түлөө үни удаан жэлдэ лагшан тайбан һуужа байгты!

Манай советскэ Эхэ орон мандажа ба сэсэглэн һалбаржа байг лэ!

Ленин-Сталинай большевистскэ парти алдаршаг лэ!

Манай сэсэмэргэн Советскэ Правительство алдаршаг лэ!

Алдарта большевистскэ парти мандаха болтогой!

Арадуудай агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Павлюков В. Н.—ВКП(б)-гэй МГК-гэй секретарь.

Сыркова В. Д.—Электолампова заводой цехын начальник.

Яковлев В. М.—Моторо-бүтээлгын заводой ахалагша конструктор.

Клягина Л. И.—Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай цехын начальник.

Коломенская М. И.—Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ-хоолой комбинадай цехын начальник.

Николаев Р. В.—Машино-бүтээлгын заводой слесарь-инструментальщик.

Смирнов Л. П.—Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гэй профессор, техническэ наукануудай доктор.

ЖОЛНИН С. А.—ВКП(б)-гэй Сталинска районой РК-гэй секретарь.

Полковова—Бауманай нэрэмжэтэ МВТУ-гэй студентка.

Котельников Г. Н.—Бауманска районой ВКП(б)-гэй РК-гэй секретарь.

Просветова Е. Я.—Электролампова заводой парторганизациин секретарь.

Иванова Н. Г.—Сталинска районой ВЛКСМ-эй РК-гэй секретарь.

Яковлев А. Г.—Сталинска райсоведэй исполкомой түрүүлэгшэ.

Шаров А. Н.—Трансформаторна заводой слесарь.

Лебедев Д. П.—Бауманска райсоведэй исполкомой түрүүлэгшэ.

Смирнов С. И.—Моторо-бүтээлгын заводой парторганизациин секретарь.

Литвина Е. М.—Микоянай нэрэмжэтэ эдеэ-хоолой комбинадай ашаа шэрэгшэ.

Педос А. Д.—Бауманска районой ВЛКСМ-эй РК-гэй секретарь.

Устинов В. И.—АТЭ-1 заводой парторганизациин секретарь.

Шадилова А. И.—Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай хүдэлмэришэн.

Богатов Д. И.—Электролампова заводой завкомой түрүүлэгшэ.

Панкратов И. В.—АТЭ-1 заводой слесарь.

Щукина Н. В.—Электромашинануудай заводой завкомой түрүүлэгшэ.

Лебедев Д. И.—Машино-бүтээлгын заводой слесарь.

Славнова—Электролампова заводой мастер.

Алексеев В. Н.—Моторо-бүтээлгын заводой комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир ба бусад.

(ТАСС).

МАНДАГ ЛЭ ЗОНОЙ ЗОРИГООР ТОГТООГДОҺОН МАНАЙ ХҮСЭН ТҮГЭС СОВЕТСКЭ СОЮЗ!

Иволгын аймагай предприятинууд, колхознигууд, МТС-үүд ба эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөн

Һунгуулиин урда тээхи зүблөөн дээрэ

Иволгын аймагай социалистическэ культурын Байшан хадаа агуухэ Сталинай ба тэрэнэй ойрын соратнигууда портредүүдээр, улаа-ягаан хилэн ба торгон тугуудаар, плакат болон лозунгнуудаар гоёогдонхой байба Энэ лозунгнуудай олонхинь СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулида зорюулагдажа бэшэгдэнхэй.

„Агуухэ Сталинда—алдар соло!", „Агуухэ ород арадта—алдар соло!" гэһэн лозунгнууд гоё һайханаар бэшэгдэжэ, тус Байшангай сценэ дээгүүр дэлгээтэй байгаа. Эндэ эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад олоороо суглараба. Тэдэнэй дунда Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда хабаадалсаһан алдарта хүбүүд—армиһаа табигдагшад бии. Тэдэнэрэй олонхи ойнь үбсүүн дээрэ Советскэ Союзай орденууд ба медальнууд яларжа. Бүхы дээрээ 120 гаран хүн сугларбад.

—Һунгуулиин урда тээхи аймагай предприятинууд, колхозууд, МТС-үүд ба эмхи зургаануудай хамтын суглаанууд дээрэ һунгагдаһан түлөө эгшэдэй һунгуулиин урда тээхи аймагай зүблөөе нээһэн дээрэ тоо оноб,—гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Попов союсхобо. Нүхэр Попов болбол өөрынгөө тобшохон үгэ соо мүнөө болохоёо байһан һунгуулиин ухаашанар тухай, энэ кампанитай дашарамдуулан арад ниитын дунда үйлэдбэриин ба политическэ эдибхиин ургаһан тухай хөөрбэ.

Тус зүблөөниие хүтэлбэрилхөөр 11 хүнһөө бүридэһэн президиум һунгагдаба. Тэдэнэй дунда ВКП(б)-гэй обкомой секретарь, мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Б. Л. Лобсанов, партиин айкомой секретарь нүхэр Г. Е. Попов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. Б. Будаев, майор Скляров, түрүү колхозой түрүүлэгшэ И. А. Худугуев, Саянтын МТС-эй директор С. П. Танхасаев, түрүү малшад Овчинникова, Тогочеева болон бусад бии.

Зүбшэн хэлсэхэ асуудалынь: Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаха депутадуудай кандидадуудые дэбжүүлхэ; һунгуулиин участогуудта этигэмжэтэ нюурнуудые һунгаха, һунгуулиин урда тээхи окружной суглаанда делегадуудые һунгаха тухай.

Ажалшадай депутадуудай Оронгын сомоной Соведэй исполкомой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыденов гэгшэ эгээн түрүүлжэ үгэ эрижэ абаад, Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто депутат болгогдожо һунгагдаха кандидадаар нүхэр А. В. Кудрявцевай кандидатурые дэбжүүлбэ. Зүблөөндэ хабаадалсагшад энэ дурадха лыень нэгэн һаналаараа һайшаажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

— Александр Васильевич Кудрявцев болбол радовой хүдэлмэрилшэн байһанаа областной партиин организациин хүтэлбэрилэгшэ хүртэрөө урга ха зуураа, энэ нүхэр хадаа большевистскэ партиин ямаршье хүдэлмэридэ томилходо, тэдэ манай партиин генеральна линиие хазагайруулангүйгөөр эелүүлхын тулада эсэлэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг нүхэр мүн. Тиимэһээ минии энэ дурадхалые ганцаахан эндэ хабаадалсагшад бэшэ, харин аймагай бүхы ажалшад һайшаахал бээз гэжэ сохом найдалаб,—гэжэ нүхэр Цыденов үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Тус округто һунгагдаха депутадай кандидадта бүхы дэлхэй дээрэхи ажалшан арадта хүндэтэй болоһон, манай агуухэ вождь нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНАЙ кандидатурые дэбжүүлнэб гэхэдэнь, тэндэ байгшад бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодожо, үни удаан альга ташалгаар энэ дурадхалыень һайшааһан байгаа.

Майор В. Д. Коржов, нүхэр И. Д. Окунев «Улаан Оронго» колхозой правлениин түрүүлэгшэ И. А. Худугуев, Иванов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой малшан Мальникова, сэрэгэй частиин түлөөлэгшэ нүхэр Скляров, «Улаан Оронго» колхозой түрүү малшан Д. Мангалова болон бусад халуун үгэнүүдые хэлэжэ, аймагай колхозуудай, МТС-үүдэй ажаүйлэдбэриин предприятинуудай болон эмхи зургаануудай һунгуулиин урда тээхи суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн депутадуудай кандидадуудые бүримүһэн һайшаабад.

Һүүлээрынь аймагайнгаа һунгагшадта зорюулжэ хандалга бэшэг, агуухэ Сталинда амаршалгын бэшэг, мүн энэ аймагай һунгагшадай хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудта хандалга бэшэг нэгэн һаналаараа һайшаан баталбад.

Тэрэнэй һүүлээр партиин айкомой секретарь нүхэр Е. Бодхолова гэгшэ һунгуулиин участогууд бүхэндэ этигэмжэтэ нюурнуудые һунгахэ дурадхал оруулхадань, зүблөөндэ хабаадалсагшад болбол 22 хүнһөө бүридэһэн аад, арад ниитын дунда агитационно олилгуу амжалтай хүдэлмэриие һайнаар хэжэ, хүндэтэй болоһон хүнүүдые һунгабад.

Һунгуулиин республиканска комиссиин член С. П. Танхасаев болбол Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округой окружной суглаанда 15 делегадуудые, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин окружной суглаанда 30 хүнһөө бүридэһэн делегадуудые һунгаха тухай дурадхал оруулба. Зүблөөндэ хабаадалсагшад энэ дурадхалынь бүримүһэн һайшаажа, түрүү хүнүүдээ делегадуудаар һунгаба.

Тэрэнэй һүүлээр ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Б. Л. Лобсанов болбол ехэхэн удаашанарта обшохон үгэ хэлэжэ, һунгуулиин кампанида бэлэдхэл хэхэ талаар дэлгэрэнгы заабари үгэбэ.

НҮХЭР Д. Н. ЦЫДЕНОВЭЙ ҮГЭ

(Оронгын сомоной Соведэй исполкомой түрүүлэгшэ)

«Нүхэдүүд! Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской 343-дахи һунгуулиин округто кандидат болгон манай агуухэ вождь И. В. Сталинай кандидатурые дэбжүүлхэ байнам»—гэбэ. Тэндэ сугларһан колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба сэрэгэй частиин түлөөлэгшэд энэ дурадхалые аргагүй ехээр һайшаажа, нэгэн хүндэл адляар хүл дээрээ бодожо, үни удаан замхашагүй альга ташалгаар ба «Агуухэ вождь Сталин мандаха болтогой» гэжэ «Ура» хашхаралдан угтабад.

—Нүхэр И. В. Сталин манай агуухэ вождь гээшэ. Дэлхэй дээрэ эгээл демократическа Конституци зохёоһон юм. Энэ Конституциин туг доро жаргалтай ба золтой ажабайдал бидэнэр байгуулаабди,—гэжэ хэлэбэ.

Нүхэр Сталинай нэрэ алдарые дурсажа советскэ арад шэнэ-шэнэ социалистическэ илалтануудые туйлажа ябана.

Саашань, нүхэр А. В. Кудрявцевай кандидатурые Союзай Соведтэ һунгаха 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто кандидат болгон дэбжүүлбэ. (Нэрьемэ альга ташалган болоно).

Нүхэр А. В. Кудрявцев болбол манай ВКП(б)-гэй обкомой нэгэдэхи секретарь, парти ба правительствын политикые хазагайруулангүй ябуулдаг, Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн гээшэ гэбэ.

Нүхэр В. Д. Коржовой үгэ

(Сэрэгэй часть)

Нүхэдүүд! 255-дахи һунгуулиин участогай эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад болбол өөһэдынгөө һунгуулиин урда тээхи суглаанда минии дурадхалаар Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской һунгуулиин округто кандидат болгон манай агуухэ вождь нүхэр Сталинай кандидатурые нэгэн дуутаар дэбжүүлһэн байгаа. (Нэрьемэ альга ташалган болоно).

Мүн энэ зүблөөн дээрэ эгээн түрүүлжэ нүхэр И. В. Сталинай кандидатурые дэбжүүлхые манай частиин һунгагшад хайдаһан байна гээшэ.

Верховно Соведэй депутадта манай агуухэ багша И. В. Сталиниие кандидат болгон дэбжүүлхэ зол хубитай байһандаа бишье, мүн манай һунгагшад айхабтар ехэ баяртай байнад.

Нүхэдүүд! Арадуудай агуухэ вождь нүхэр И. В. Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро манай баатар Улаан Арми болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай фронтнууд дээрэ дайсанаа дараһан байна. Мүн нүхэр Сталинай нэрэ алдараар манай баатар советскэ арад зон тылдэ агуухэ илалтануудые туйлаһан байнад. Манай бүхы илалтанууд нүхэр Сталинай нэрэтэй нягта холбогдонхой. Энэ нэрэ Эсэгэ ороноо үшөө ехэ алдар суутай болгохын түлөө тэмсэхые бидэнэрые уряалдаг гээшэ.

Агуухэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус И. В. Сталиниие Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской 343-дахи һунгуулиин округто кандидат болгон дэбжүүлхэ байнаб. Суглаанда хабаадалсагшад нэгэн хүндэл адляар хүл дээрээ бодожо, үни удаан замхашагүй альга ташажа ба «Ленин-Сталинай парти мандаха болтогой!», «Агуухэ вождь И. В. Сталин мандаха болтогой!» гэжэ «Ура» хашхаралданад.

Нүхэр И. Д. Окуневой үгэ

(Сэрэгэй часть)

Нүхэдүүд! ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Васильевич КУДРЯВЦЕВАЙ кандидатурые Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто депутадай кандидадта дэбжүүлһэн «Улаан Оронго» колхозой колхознигуудай һунгуулиин урда тээхи суглаанай шиидхэбэриие манай участогай эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад нэгэн һаналаараа дэмжэн абаад, нүхэр А. В. Кудрявцевые тус һунгуулиин округто депутат боложо баллотировалхаар өөрынгөө зүбшөөрэлые үгэхые гуйһан байнад.

—Нүхэр А. В. Кудрявцевые би һайн мэдэхэб гэжэ манай һунгагша нүхэр Зинанов хэлээ һэн. Юундэб гэхэдэ, нүхэр Зинанов болбол А. В. Кудрявцевтай хамта Улаан Армида алба хэһэн ба хожомынь УзССР-тэ хүдэлмэрилжэ байхадань олон дахин уулзаһан байгаа. А. В. Кудрявцев болбол рядовой токарь байһанаа партиин обкомой секретарь хүртэр ургаһан, арад зоной хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй ябажа, большевистскэ партиин хүндэтэй хүбүүдэй нэгэниинь болоо.

Нүхэдүүд! Манай һунгуулиин округто дэбжүүлэгдэһэн кандидатые халуунаар дэмжэел гэжэ би уряалха байнаб.

НҮХЭР Ф. ИВАНОВОЙ ҮГЭ

(Сэрэгэй частиин командир)

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай һунгуулиин участогай бүхы боецууд, сержантнууд, офицернууд болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүд—һунгагшад манай аймагай эгээн томохон ба түрүү болохо «Улаан Оронго» гэжэ хүдөө ажалай артелиин һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай кандидадуудта дэбжүүлһэн хүнүүдые бүримүһэн һайшааха зуураа, эдэ кандидадуудай түлөө энэ зүблөөн дээрэ дурадхал оруулхые намда барандаа даалгаа һэн.

РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 25-дахи Дальневосточно һунгуулиин округто депутат болгогдохоор дэбжүүлэгдэһэн Михаил Иванович КАЛИНИНИИЕ ганцахан бидэнэр бэшэ, харин бүхы советскэ арад зон болбол большевистскэ партиин ба советскэ правительствын мэдээжэ ажал ябуулагша гэжэ һайн мэдэнэ. (Нэрьемэ альга ташалганууд болобо). Нүхэр М. И. Калинин болбол түрэһөөр 70 наһа гүйсөө. Тиин, 50 жэлһээ үлүүтэй сагта хүдэлмэришэдэй ба таряашадай хэрэгэй түлөө тэмсэл хэжэ, тэдэнэрэй ажабайдалые һайжаруулхын тулада эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилһэн байна. Нүхэр Калинин болбол большевистскэ партиин член болоһоноо хойшо Ленинскэ-Сталинска большевистскэ партиин генеральна линиие зааханшье хазагайруулангүй, хододоо үнэн сэхээр бэелүүлжэ байһанайнгаа түлөө манай эрхим депутат болохо байһандань зааханшье ажаг һэжэг түрэнэгүйб. (Суглаашад нэгэн хүн шэнгеэр хүл дээрээ бодожо, үни удаан саг соо нэрьемэ альга ташалгаар энэ дурадхалые һайшаабад).

Нүхэр Д. Мангаловагай үгэ

(„Улаан Оронго" колхозой малшан)

Нүхэдүүд! Урдань хаанта хархис засагай үеэ хатуу мүлжэлгэдэ дарагдажа байһан Бурят-Монголой арад зон хадаа мүнөө Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ба арад ниитэдэ золтой жаргалтай хүхюун ажабайдалые хангаһан Сталинска Конституциин ашаар өөһэдынгөө ажабайдалые һайжаруулха асуудал зүбшэн хэлсэхэһээ гадна, хүдэлмэришэд ба таряашадай засагай дээдэ органдо эрхим хүбүүд басагадаа эльгээхэ гэһэн шухалын шухала, гүрэн түрын удхашанартай асуудал зүбшэн хэлсэжэ байһандаа би ехээр омгорхоноб. (Альга ташалган болобо).

—Советскэ эхэнэрнүүд болбол эрэшүүлтэй тон адлихан эрхэ сүлөөтэй болоһон, Сталинска Конституциин ушарһаар, Верховно органдо һунгуули хэхэ һээ байтагай, өөһэдөөшье һунгагдаха эрхэтэй болоо. Иимэ хүн түрэлхитэнэй түүхэ домогто уэгдөөгүй политическэ эрхэ бидэнэр имагта Сталинска Конституциин ашаар олообди,—гэжэ нүхэр Мангаловагай хүхюун омогтойгоор мэдүүлхэдэнь суглаашад нэрьемэ альга ташалгаар угтанад.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто манай колхозой эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад нүхэр И. Н. Кочуровой кандидатурые дэбжүүлһэн байгаа. Тиин, энэ нүхэрэй кандидатурые би баһа дахин дэмжэнэб. Нүхэр Кочуров болбол 8 жэлэй туршада капитальна заһабарида оруулангүйгөөр өөрынгөө жолоододог паровозые нэгэ миллион километр соо ябуулжа Эхэ ороноо ба Улаан Армидаа шухала хэрэгтэй юумэнүүдые таһалгаргагүйгөөр зөөбэрилһэн эрхимэй эрхим машинист гээшэ гэхэдэнь, суглаашад нэрьемэ альга ташалгаар энэ дурадхалыень һайшааба.

Нүхэр Н. Цыкеровэй үгэ

(Ганзурино гэжэ станциин начальник)

«Улаан Оронго» гэжэ хүдөө ажалай артелиин членүүдэй һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан дээрэ БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто һунгагдаха депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Иван Никифорович КОЧУРОВЫЕ би һайн танихаб. Нүхэр Кочуровой өөрынгөө паровозоор 1 миллионһоо үлүүтэй гүйлтэ хээд, деподоо бусажа ерээд байхадань би тэрээнтэй нюураараа уулзажа, хөөрэлдэһэн байгааб. Кочуров хадаа ганцаахан манай эндэхи түмэрзамайхидай дунда суутай болоһон хүн бэшэ, харин бүхы Советскэ Союзай түмэрзамайхидай дунда алдар суутай болоһон түрүү машинистнуудай нэгэн мүн. (Нэрьемэ альга ташалганууд болоно).

Москва, Кремль

Нүхэр СТАЛИНДА

Бидэнэр, Бурят-Монгол АССР-эй Иволгын аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, мүн тэрэшэлэн сэрэгэй частьнуудай түлөөлэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ аймагайнгаа һунгуулиин урда тээхи зүблөөндэ сугларжаад, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта манай вождь ба багша нүхэр СТАЛИН, Танай нэрые айхабтар ехэхэн омогтой хүхюунээр нэрлэжэ, манай түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлнэбди.

Та хадаа дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституциие бии болгоһон байнат. Та болбол манай орониие хүсэн түгэс ба илагдашагүй болгоот. Та хадаа манай арми болон бүхы советскэ арадые германска ба японско эзэмдэгшэдые илаһан ябадалда асараат. Танай хүтэлбэри доро, нүхэр Сталин, колхозно байгуулалта мандан хүгжэһэн ба манай ороной хүдөө ажахы хадаа дайн сэрэгэй күшэр хүндэ жэлнүүдтэ ороноо эдеэ хоолоор ажаүйлэдбэреэ түүхэй эдээр бүримүһэн хангажа шадаха арга-боломжотой болоһон байгаа.

Танай сэсэмэргэн жолоодолгоор, манай социалистическэ Эхэ орон сэсэглэн мандаһан ба хатуужан бэхэжэһэн байна.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхыетнай гуйнабди.

Бүхы прогрессивнэ хүн түрэлхитэнэй баяр жаргалай түлөө үни удаан саг соо энхэ элүүр, амгалан тайбан байхыетнай Танда, Иосиф Виссарионович, хүсэнэбди.

Ленин-Сталинай парти мандаха болтогой!

Арадуудай агуухэ вождь Сталинда—алдар соло!

Улан-Удын городской ба Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округуудай бүхы һунгагшадта Иволгын аймагай һунгалтын урда тээхи зүблөөндэ хабаадагшэдай ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэд һунгагшад! Манай бүхы Советскэ орон болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта бэлэдхэл хэжэ байнад. Энэ үдэрнүүдтэ манай бүхы советскэ арад зон 1946 оной февралиин 10-ай һунгалтын үдэрые политическэ ба үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудтайгаар угтахын түлөө нэгэн һанал ба хүсэл оролдолгонуудаа гаргажа байна. Манай һунгуулинууд болбол социалистическэ демократиин хүсые ба тэрэнэй эгээн демократическа байһаниие харуулна. Манай һунгалтанууд болбол бүхы арад зоной һайндэр ба хуби заяагаа өөрөө мэдэжэ байһан арад зоной баярай ёһолол мүн. Манай һунгалтанууд болбол коммунистическэ парти ба советскэ правительствые тойрон бүхы арад зоной улам нягтаар жагсаһаниие эли тодоор харуулна.

Советскэ гүрэнэй барагдашагүй хүсэтэй ба эбдэршэгүй бүхэ байһан, бүхы арадниитын нэгэн һаналтай ба түйлай ехэ патриотизмын, агуухэ Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр большевигуудэй парти ба Советскэ правительствын гадаадын ба дотоодын политикые зүбөөр ябуулһанай ашаа түһаар советскэ арад зоной түйлаһан амгалан тайбан сагай байгуулалтые хэжэ байһан үе соо СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа һунгалтанууд үнгэрэгдэхэнь.

Иволгын аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшадай болон мүн сэрэгэй частьнуудай түлөөлэгшэд болохо бидэнэр хадаа һунгуулиин урда тээхи аймагай зүблөөндэ суглархаа зуураа, манай түрүүшын кандидат агуухэ Сталинда ба тэрэнэй алдарта соратнигууд нүхэд Молотов, Калинин, Жданов, Андреев, Ворошилов ба Микоянда өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ тухай Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын 436-дахи хүдөөгэй һунгуулиин ба Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын 343-дахи городской һунгуулиин округуудай бүхы һунгагшадта ханданабди.

Агуухэ Эсэгэ орондоо ба Ленин-Сталинай партида үнэн сэхэ ябаһанаа бодото хэрэг дээрэ харуулһан, арад зоной эрхим түлөөлэгшэд болохо ба мүн Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдэһэн ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевай, РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдэһэн Номгон далайн-сэрэгэй флодые командалагша нүхэр Иван Степанович Юмашевай, БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлэгдэһэн Улан-Удын депогой эрхим машинист нүхэр Иван Никифорович Кочуровой кандидатурануудта нэгэн һаналаар өөһэдынгөө голосые үгэхэ тухай манай һунгуулиин округуудай һунгагшадые бидэнэр халуунаар уряалнабди.

Нүхэд һунгагшад, орон нютагайнгаа засаг түрын Верховно органдо советскэ арадай эрхим түлөөлэгшэдые һунгая, энэ болбол манай Советскэ засагые улам саашань бүхэжүүлхэ байна.

Ленин-Сталинай партиин линиие үнэн сэхээр дагажа, Ленин-Сталинай һургаалай ёһоор саашадаа хүдэлмэрилхэ захяа депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн манай кандидадуудта үгэнэбди. Энээндэ манай Агуухэ Социалистическэ Эсэгэ ороной улам саашаа һалбаран хүгжэхын үрэ бии байна.

Хүдэлмэришэн ба таряашанай социалистическэ гүрэн болохо Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Советскэ арад зоной агуухэ илалтануудые эмхидхэгшэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигуудэй) парти мандаха болтогой!

Манай Эсэгэ ороной зол жаргалай түлөө советскэ арад зоной вождь, багша ба эсэгэ агуухэ Сталин ута наһа наһалха болтогой!

Нүхэр И. А. Худугуевай үгэ

(„Улаан Оронго" колхозой түрүүлэгшэ)

Нүхэдүүд! Сталинска Конституци хадаа манай засагай Верховно органдо эльгээгдэхэ кандидадуудые үргэнөөр зүбшэн хэлсэхэ эрхэ бидэндэ үгэнэ гээшэ. Бидэнэр СССР-эй Верховно Соведтэ кандидадуудые дэбжүүлхэеэ эндэ сугларһан хүдэлмэришэд, колхознигууд ба албахаагшад болбол манай Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, Эсэгэ оронойнгоо түлөө, арад зоной золтой ба жаргалтай байдалай түлөө ами бэеэ хайрладагүй, эрхимэй эрхим патриодууд болохо хүбүүд ба басагадаа Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлхэ ёһотойбди.

Тиимэ тула би болбол Приморско ба Хабаровска хизаарнуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй флодой частьнуудай зүгһөө Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто манай бүхэсоюзна староста, хуушанай питерскэ хүдэлмэришэн, төсэбэритэй большевик, Ленин-Сталинай ойрын соратник, коммунистическэ парти ба советскэ гүрэниие байгуулагшадай нэгэниинь болохо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Михаил Ивановоич КАЛИНИНАЙ кандидатурые дэбжүүлнэб. (Нэрьемэ альга ташалган ба «Ура» хашхаралдаан болоно).

—Нүхэр Михаил Иванович Калинин болбол 1875 ондо Тверскэ губерниидэ (мүнөө Калининска областьдо) Дээдэ-Троица гэжэ тосхондо үгытэй таряашанай булэдэ түрэһэн байгаа, гэжэ нүхэр Худугуев хэлэнэ.

1893 онһоо эхилжэ Путиловска заводто хүдэлмэрилһэн ба энэ заводто агуухэ вождь Ленинтэй танилсажа, революционно хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн байгаа.

1912-һоо—1914 он хүртэр нүхэр Михаил Иванович Калинин большевистскэ партиин орган «Правда» газетын редакцида саг үргэлжэ хүдэлмэрилһэн юм.

1912 ондо нүхэр Калинин партиин ЦК-гэй членде кандидат болгон һунгагдаһан байха. 1917 оной Агуухэ Октябрьска революцида нүхэр Калинин хадаа эдибхитэйгээр хабаадалсажа, энэ түүхэтэ событиие хүтэлбэрилсэһэн байна.

Саашань, Номгон далайн Уһан-сэрэгэй флодые командалагша адмирал Иван Степанович ЮМАШЕВЫЕ Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто дэбжүүлнэб гэхэдэнь, (нэрьемэ альга ташалган болоно).

Нүхэр Иван Степанович Юмашев болбол 1895 ондо Тбилиси городто түрэһэн байна. 1918 ондо ВКП(б)-гэй член болоһон байха юм. 1938 ондо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат болгогдон һунгагдаһан ба 1939 онһоо мүнөө хүртэр Номгон далайн Уһан-Сэрэгэй флодые командалагшаар хүдэлмэрилжэ байна.

Минии дэбжүүлһэн гэрэ нэрлэгдэһэн кандидадуудай автобиографитай манай аймагай эрэгтэй эмэгтэй һунгагшад һайнаар танилсанхай. Эдэнэр хадаа Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байжа, арад ниитын дунда алдар суутай болоһон хүнүүд юм. Ушар иимэһээ эдэ кандидатурануудые бүримүһэн дэмжэхэ гэжэ би таанарые уряалнаб.

Манай Сталинска Конституци мандаха болтогой!

Нүхэр Сталин мандаха болтогой! (Нэрьемэ альга ташалганууд болобо.

Улан-Удын мяханай комбинадай консервнэ заводто шэнэ автоматическа тухеэрэлгэ табигдаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Консервнэ заводой директор нүхэр Горобец А. С. (зүүн гарһаа) ба бусад жестяно-баночна цехын шэпэ агрегатай [illegible] байна. 2. Тэрэ цехын хүдэлмэришэн Квашнина Софья Владимировна, үдэрэйнгөө даалгабарие 159 процент дүүргэнэ. 3. Мүн баһа стахановка Иванова Евгения Лупповна—150 процент хүргэр дүүргэнэ. С. ЗЕККИНИ фото.

ҺУНГУУЛИИН УРДА ТЭЭХИ АЙМАГАЙ СУГЛААН

МУХАРШЭБЭР, январиин 7. (Телефоноор абтаба). Эндэ колхоз, совхоз, МТС, предприяти ба эмхизургаануудай түлөөлэгшэдэй аймагай суглаан болобо. Энэ суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Советэй депутадуудта Гашейн МТС-эй коллективэй дэбжүүлһэн кандидатурануудые нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин директор нүхэр Дубинин түрүүн үгэ абажа хэлэхэ зуураа,—СССР-эй Верховно Советэй депутадта түрүүшын кандидат болохо агуу вождь ба полководец нүхэр Сталиниие дэбжүүлһэн Гашейн МТС-эй коллективэй дурадхалые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө халуунаар дэмжэнэбди. Манай аймагай ажалшан арад болбол агууехэ советскэ оронойнгоо илалтада хүргэһэн энэ хүнэй түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ халуунаар хүсэжэ байна—гэбэ.

Мүн энэ үгэ хэлэһэн, Матросовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Иванов, «Политотдел» колхозой түлөөлэгшэ нүхэр Дегтярев, һургагша Агбанова гэгшэд нүхэр Дубининэй дурадхалые халуунаар дэмжэхэ зуураа, энэ суглаагшадые нүхэр Сталинай түлөө голосуудаа үгэхые уряалһан байна. Удаань нүхэр Сталинда хандаһан бэшэг баталан абаба.

Союзай Советэй депутадта Гашейн МТС-эй коллективэй дэбжүүлһэн нүхэр Г. А. Цыденовагай кандидатурые Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Банзаров халуунаар дэмжэнэ. Нүхэр Банзаровай дурадхалые уполнаркомзаг нүхэр Аюшеев мүн лэ халуунаар дэмжэһэн ба тэдэнэр нүхэр Цыденовагай ябадал тухай хэлэхэ зуураа, бурят-монгол арад зоной эрхим басаган Г. А. Цыденовагай түлөө нэгэн һаналаар голосовалхые һунгагшадые уряалба. Хонхолойн МТС-эй партийна организациин секретарь нүхэр Ковалев, № 8 совхозой парторг нүхэр Гармаев, «Эрдэм» совхозой түлөөлэгшэ нүхэр Шубин Номгондалайн уһан сэрэгэй флодые командалагша Советскэ Союзай Герой нүхэр Юмашевай тухай үгэ хэлэхэ зуураа, тэрэнэй түлөө голосуудаа үгэхые һунгагшадые уряалһан байна.

Аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшые орлогшо нүхэр Бутаков болбол Бичурын колхозуудай эрхим хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болохо нүхэр Гармаев тухай суглаанда хабаадалсагшадта хэлэжэ үгэхэ зуураа, тэрэнэй түлөө голосовалхые уряалба. Хонхолойн МТС-эй ахалагша механик нүхэр Цыренов ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Петров гэгшэд нүхэр Бутаковай дурадхалые халуунаар дэмжэбэ.

Һүүлдэнь эндэ дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудта хандаһан бэшэгүүдые баталан абаһан ба мүн һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадаха түлөөлэгшэдые томилон һунгаба.

Окружной суглаан болобо

Кяхтын ба Бударын аймагуудай һунгагшадай окружной суглаан байгша январиин 6-ай үдэр Кяхта городто болобо. Энэ зүблөөндэ тус аймагуудай хүдэлмэришэд, колхозууд, МТС-үүд, предприяти, ба эмхизургаануудай түлөөлэгшэд томилогдожо ерэһэн байна. Суглаанай нээгдэхэтэй хамта нүхэр Шагдыров болбол һунгагша нүхэр Жигмытовтэ үгэ үгэбэ. Манай «Улаан Табангут» колхозой колхознигуудай һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан болбол Союзай Советэй депутадай кандидатта советскэ арадуудта инаг бидэнэртэ эгээл хүндэтэй вождь Иосиф Виссарионович Сталинай кандидатурые дэбжүүлээ һэн. Нүхэр Сталин болбол манай ороной гүрэн түрые хүтэлбэрилхэ депутадуудай эгээл хүндэтэй депутат болохо байна. Тиимэ ушарһаа агуу Сталинай кандидатурые халуунаар дэмжэлсыт гэжэ, энэ суглаанда хабаадалсажа байгаа бүгэдэ һунгагшадые уряалжа, нүхэр Жигмытовай үгэеэ дүүргэхэдэнь нүхэр Сталинда зорюулһан алга ташалгануудай зал соо таһалдаагүй болоод ба үни удаан саг соо альга ташалган болоһон байна.

Нүхэр Жигмытов болбол Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидатта дэбжүүлһэн арадай уранзохёолшо Хоца Намсараевай кандидатурые мүн лэ халуунаар дэмжэхэ тухай зүблөөндэ хабаадагшадые уряалба.

Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ артелиин колхозница нүхэр Аюшеева гэгшэ үгэ хэлэхэ зуураа, Национальностьнуудай Советэй депутадуудай кандидатта арадай уранзохёолшо нүхэр Хоца Намсараевай кандидатурые халуунаар дэмжэхэ зуураа, февралиин 10-ай һунгуулиин үдэртэ бурят-монголой үнэн хүбүүн манай хүндэтэ уранзохёолшын түлөө голосоо бүгэдөөрөө үгэе гэжэ зүблөөндэ хабаадалсагшадые уряалба. Зүблөөндэ хабаадагшад болбол нүхэр Хоца Намсараевай кандидатурые нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэбэ.

Мүн энэ зүблөөндэ олониитын коллективүүдэй зүгһөө Верховно Советэй депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн нүхэд: Молотов, Калинин, Юмашев ба нүхэр Цыденовагай кандидатурануудые туйлай ехэ баяртайгаар ба халуунаар дэмжэн һайшааба.

Тэдэнэр болбол суглаанайгаа эсэстэ Кяхтын һунгуулиин округто баллотировалагдаха зүбшөөл үгэхые гуйжа нүхэр И. В. Сталинда хандаһан бэшэг батална.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз дээрэ

Тунхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд Союзай Советэй депутадуудай кандидадуудта Бүхэсоюзна Коммунистическэ большевигүүдэй партиин Центральна Комитедэй генеральна секретарь ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ СТАЛИНИИЕ ба ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Васильевич Кудрявцевые дэбжүүлбэ.

Энэ суглаанда хабаадалсаһан колхознигууд болбол Национальностьнуудай Советэй депутадуудай кандидадта Советскэ Союзай Герой генерал-майор Балдынов, Номгондалайн уһан-сэрэгэй флодые командалагша И. С. Юмашев гэгшэдэй кандидатурые болон Союзай Советэй депутадай кандидатта БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Гунсын Аюшеевна Цыденовагай кандидатурые һайшаан дэмжэһэн байна.

Түсэбөө үлүүбшэлэн дүүргэбэ

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудые хэхэ үдэр дүтэлжэ байна. Тиимэ ушарһаа Кяхтын аймагай мал алалгын пунктын коллектив энэ түүхэтэ үдэрые ажалай үндэр бүтээсэтэйгэ тэмдэглэхэ гэжэ шармайн оролдожо байһан юм.

Гэбэл, энэ коллектив болбол үнгэргэгдэхээ байгаа СССР-эй Верховно органой һунгуулиин хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөе ябуулжа, жэлэйнгээ программые 115 процент дүүргэбэ. Энэ коллектив болбол өөртэ томо мал алалгын ба мяхыень болбосоруулхын талаар жэлэйнгээ түсэбые 111 процент, жэ мал алалгын ба мяхыень болбосоруулгын талаар түсэбөө 112 процент дүүргэбэ.

Үдэрэйнгөө даалгабарие 150-һаа 180 процент хүртэр дүүргэдэг нүхэд: Кузнецов, Медведьев, Коротков ба Игумнова гэгшэд һунгалтада зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхэ эрхые олобо.

ПОСОЛЬСКЫН ЗАГАҺАШАДАЙ СУГЛААН

Посольскын загаһанай заводой хүдэлмэришэдэй коллективэй дунда һунгуулиин урда тээхи суглаан һаяхан болożо, СССР-эй Верховно Советэй депутадай кандидадта манай ороной эрхим хүбүүд ба басагадые дэбжүүлгэ угаа ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ.

Посольскын загаһабаригшад бүхы оронойнгоо ажалшадтай хамта Союзай Советэй депутадай кандидатта агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталиниие гүн ехэ баяртайгаар дэбжүүлбэ.

Суглаанда хабаадагшад болбол ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой нэгэдэхи секретарь—Бурят-Монголой большевигүүдэй хүтэлбэрилэгшэ Александр Васильевич Кудрявцев гэгшые депутадай кандидатта нэрьеэ альга ташалгаар дэбжүүлхэ гэбэ.

РСФСР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидатта нүхэд Анастас Иванович Микоян, Михаил Иванович Калинин ба Иван Степанович Юмашев гэгшэдэй кандидатурые нэгэ хүн шэнгеэр һайшаан дэмжэбэ.

Кабанскын 438-дахи һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидатта БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй Түрүүлэгшэ Соломон Матвеевич Ивановые дэбжүүлбэ.

Посольскын загаһашад болбол депутадай кандидатта баллотировалха зүбшөөлые үгыт гэһэн гуйлтатайгаар нүхэд Сталинда, Микоянда ба Ивановто хандахатаяа хамта, тэдэнэй дэбжүүлһэн кандидатурануудые һайшаахыень округойнгоо бүхы һунгагшадта хандаһан байна.

Уялгануудые абаба

Кударын аймагай Ульзутуйскэ сомоной Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд һаяхан болоһон, һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ Союзай Советэй депутадай кандидатта манай агууехэ вождь багша нүхэр Сталиниие дэбжүүлбэ.

Национальностьнуудай Советэй депутадай кандидатта бурят-монгол арадай поэт орденто нүхэр Хоца Намсараевай кандидатурые тэрэшэлэн угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр дэмжэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ артелиин колхознигуудай хамтын суглаан болбол эндэ дэбжүүлэгдэһэн нүхэдэй кандидатурые халуунаар дэмжэхын тула бүхы һунгагшадта хандаһан байна. Верховно Советэй һунгалтатай дашарамдуулан малайнгаа убэлжэлгые үшөө һайнаар эмхидхэхэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые болзор соонь дүүргэхэ уялгануудые абаһан байна.

Кударын аймагай, социалистическэ газар тарялангай бодото эзэд болохо «Комбайн», «Искра Ленина», «Вперед» ба Ранжуровай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд СССР-эй Верховно Советэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Сталинай, Юмашевай, мүн Хоца Намсараевай ба Г. А. Цыденовагай кандидатурануудые нэгэн һаналаар, үнэн зүрхэнһөө халуунаар дэмжэһэн байна.

Шэлэй заводой коллективэй суглаан

Улан-Удын механическа шэлэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллективэй һунгуулиин урда тээхи һаяхан болоһон хамтын суглаан тон ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрһэн байна.

Энэ заводой коллектив болбол ССР Союзай Верховно Советэй депутадта парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Иосиф Виссарионович Сталин, Вячеслав Михайлович Молотов ба Михаил Иванович Калининай кандидатурануудые нэгэн һанал сэдьхэлээр дэбжүүлбэ.

БМАССР-һээ Национальностьнуудай Советтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской № 434 һунгуулиин округто Верховно Советэй депутадта Улан-Удын депогой алдарта машинист Н. Н. Кочуровой кандидатурые халуунаар дэмжэбэ.

Агитаторта туһаламжа

ҺУНГУУЛИИН УЧАСТОК

П. ТУМАНОВ.

Һунгуулиин участогууд болбол, һунгалта тухай Дүримэй 27-дохи статья дотор хэлэгдэһэн ёһоор, һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаан абаха ба голосуудые тоолон дүнлэхын түлөө байгуулагдана. Тиимэдэ, һунгуулиин участок болбол һунгагшадай өөрынгөө һунгаха эрхые бодото дээрэ бэелүүлжэ, гүрэнэйгөө засагай дээдэ органой һунгалтада хамаадалсадаг газар мүн.

Һунгуулиин округ болбол хэдэн арбаад, зуугаад ба үлүүшье квадратна километр газарта ажаһуудаг һунгагшадые оруулдаг байха юм. Союзай Советтэ һунгаха һунгуулиин округ дотор 300.000 хүн зон гү, али 150.000 шахуу һунгагшад ороно. Округ доторхи һунгагшадые нэгэ үдэр соо нэгэ газарта суглуулжа, һунгалта хүүлхын аргагүй байха юм. Иимэдэ, округууд болбол тус тус участогууд болгогдожо, тусхай нормоор хубааг[...]

Михаил Иванович Калинин болбол «участоково һунгуулиин комисси хэдэн һунгагшадай дуугаа үгэхэ ябадалые эрхилхэ уялгатай байна. Тиимэдэ, тэрэ комисси болбол олон түмэн һунгагшадтай холо уулзажа байдаг байна...», гэжэ хэлэһэн байгаа.

Ушар тиимэ тула, һунгуулиин участогууд ямараар эмхидхэгдэнэб, тэрэ участок дээрэ һунгагшадай бюллетениие тушаан абаха журам ямараар тогтоогдонob, тэдэнэр хайшан гэжэ һунгагшадай дуугаа үгэлгые бүридхэн тоолонob, энээн гээрэһээ һунгалтын ёһотой демократическа ябадалынь дулдыдаха байна. «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ тухай дүрим» соохи һунгуулиин участогуудта зорюулагдаһан глава болбол энээн тухай һанаашалан харааһан байха юм.

Һунгалта тухай Дүрим дотор заагдаһан ёһоор, ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүд болбол өөрынгөө город ба тосхонуудые һунгуулиин участогуудта хубаадаг байна. Тус участогууд хадаа Союзай Советтэ ба Национальностьнуудай Советтэ нэгэн хамта һунгаха участогууд мүн болоно. Һунгуулиин участогууд болбол һунгалта хүртэр 45 үдэрһөө хойно бэшэ байгуулагдаха ёһотой.

2.000-һаа дээшэ хүн зонтой городууд ба ажаүйлэдбэриин газарнуудта, мүн баһа тосхонууд ба сельсоведүүд дотор 1.500-һаа 3.000 хүртэр хүн зоной хараагаар тус тус участок болгон хубаагдаха байна. 2 мянгаһаа дээшэ бэшэ ажаһуугшадтай сельсовет дотор нэгэ һунгуулиин участок байгуулагдадаг гуримтай байха юм. Тиимэдэ нэгэ сельсоведэй газар болбол хүн зоноймоо тоогоор хэды бага байбашье, тусхай нэгэн һунгуулиин участок болгогдодог ба ондоо сельсоведэй газартай нэгэдхэгдэдэггүй байна. Мүн баһа 500-һаа дээшэ аад, 2 мянгаһаа үлүү бэшэ хүн зонтой һуурин тосхон, станица, кишлак, аулнуудта амяараа һунгуулиин участок байгуулагдана. Тэрэнһээ гадна, 500-һаа доошоошье һаа, 300-һаа доошо бэшэ хүн зонтой һуурин газарнуудта, хэрбээ тиимэ тосхонууд һунгуулиин участогай центр хүртэр арбаһаа үлүү километр холо байгаа һаань, амяараа участок байгуулжа болоно.

Хойто ба зүүн зүгэй алас холын газарнуудта 100-һаа үсөөн бэшэ хүн зонтой газарнуудта һунгуулиин участогуудые тогтоожо болохо байна. Хойто зүгэй национальна округуудта, мүн баһа хада уулын ба нүүдэл байдалтай районуудта 100-һаа үсөөн болобошье, 50-һаа үсөөн бэшэ хүн зонтой газарта һунгуулиин участогуудые байгуулжа болоно.

Манай һунгуулиин хуули болбол советскэ гражданин һунгалтын үдэртэ ямар эрхэ байдалда орожо болохо ушарые тон наринаар уридшалан хараһан байха юм. Жэшээнь, хэрбээ һунгагша болбол тэрэ үдэр холын аянай поезд дотор гү, али пароход дээрэ ябажа байг, хэрбээ һунгалтын үдэрэй тохёолдоходо больница ба санатори дотор хэбтэжэ байг,—иимэшье ушарнуудта советскэ һунгуулиин хуули болбол һунгагшадта өөрынгөө гражданска арюун уялгые дүүргэхэ арга олгодог байха юм.

Һунгалтын үдэр далайн аянда ябаһан судна дээрэ 25-һаа үсөөн бэшэ һунгагшад байбалынь тэндэ тусхай һунгуулиин участок байгуулагдана. Энэ участок болбол тус суднын харьяата һунгуулиин округ дотор ороно байна. Һунгалтын үдэр холын аянда ябажа байһан пассажирска поезднууд дотор «һунгаха эрхын үнэмшэлгэтэй» һунгагшадһаа бюллетеньнүүдые тушаан абахын түлөө мүн баһа һунгуулиин участогууд бии болгогдоно. 50-һаа үсөөн бэшэ һунгагшадтай больницанууд, түрэлгын байшангууд, санаторинууд ба инвалидуудай байшангууд дотор һунгуулиин участогууд байгуулагдадаг байха юм. Хэрбээ олон байшантай больница байгаад, байшан бүхэн доторынь 50-һаа доошо бэшэ тоото һунгагшад байбалынь тус тус гэртэнь һунгуулиин участогууд байгуулагдана.

Манай һунгуулиин хуули болбол Эхэ оронoo хамгаалагшад—Улаан Армиин сэрэгшүүдэй гражданска эрхые дүүрэнээр хангаан хамгаалдаг байха юм. 50-һаа үсөөн бэшэ ба 3.000-һаа олон бэшэ һунгагшадай тоотой сэрэгэй частьнууд ба сэрэгэй соединенинүүд дотор тус тус һунгуулиин участогууд байгуулагдана. Эдэ участогууд болбол тус сэрэгэй часть гү, али сэрэгэй соединениин байһан һунгуулиин округ дотор оролсохо байна.

Манай орон дотор СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта хэхэ 150.000 шахуу һунгуулиин участогууд байгуулагдаха юм. Окружной һунгуулиин комиссинууд болбол участково һунгуулиин комиссинууд бүхэндэ тусхай номер олгохо байна. Тиимэдэ һунгуулиин участок бүхэн хадаа Союзай Советтэ һунгаха округ дотор ба Национальностьнуудай Советтэ һунгаха округ дотороо тусгаар номертой байха юм, мүн баһа автономно республиканууд, автономно областьнууд ба национальна округууд дотор тус автономно республика, автономно область гү, али национальна округһоо Национальностьнуудай Советтэ һунгаха округой үшөө нэгэ гурбадахи номертой байха байна.

Һунгуулиин комиссинууд ба советскэ олониитын зорилго болбол айл тосхонууд, үйлсэнүүд ба тус тус гэрнүүд бултадаа һунгуулиин участогта ороо гү гэжэ шалгаха ба ямар нэгэн алдуугай гараһан дары сагаа заһаха ябадалдань нютагай Советүүдэй дүүргэлтын Комитедүүдтэ туһалха хэрэг болоно.

Һунгуулиин участогуудые эмхидхэн байгуулха тухай өнэ журам хадаа советскэ һунгалтануудай имагта ехэ демократическа байһаниие дүүрэнээр гэршэлнэ.

Капиталистическэшье оронуудта һунгалтын үедэ һунгуулиин участогууд байгуулагдадаг байха юм. Гэбэшье, манай эндэхи һунгуулиин участогуудһаа ямар ехэ холо ондооб! Советскэ гүрэн дотор һунгуулиин участогуудые байгуулхадаа СССР-эй гражданин бүхэнэй тэдэндэ үгтэһэн эрхээ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалдань тохёолдожо болохо али бүхы һаад түбэгүүдые зайлуулхын хараатайгаар байгуулагдана ха юм. Харин буржуазна оронууд дотор һунгуулиин участогуудые байгуулхадаа тэндэхи засагууд болбол полицейско-бюрократическа һанамжануудые баримталдаг байна.

Жэшээнь, Англида һунгалта эрхилдэг тусхай комиссарнууд һунгуулиин округуудые һунгуулиин участогуудта хубаадаг байха юм. Эдэнэр хадаа дотоодо хэрэгүүдэй министерствын агентнүүд, чиновнигууд байдаг. Хэрбээ комиссар болбол һунгуулиин участогуудые буруугаар зохёон хубаабашье, «энэ ушар хадаа һунгалтын дүн гаргалгада шалтагаан нүхэсэл болоогүй» гэжэ өөрөө «тоолоо» һаань, тэрэ комиссар энэ хэрэгэйнгээ түлөө ямаршье харюусалгада хабаадуулагдахагүй гэжэ «Һунгуулиин агентнүүдтэ үгтэхэ заабари» соо хэлэгдэдэг байха юм. Һунгуулиин участогуудые байгуулхадаа засаг болбол һунгагшадта «Ушар байдалда зохимжотой тааруу байдал» олгохо ёһотой гэжэ английскэ хуулинууд дотор ёһо тоды хэлэгдэдэг байха юм. Иимэ хайшашье хандуулжа болохо үгэнүүд болбол чиновнигуудай зоргоороо болохо ябадалда туһа боложо үгэдэг юм.

Буржуазна һунгуулиин хуулинууд дотор үбшэн һунгагшадта тусхай һунгуулиин участок байгуулха тухай, һунгалтын үедэ нэгэ районһоо нүгөө районда ошожо ябаһан һунгагшадта зохимжотой байдал олгохо тухай, сэрэгэй албанда байһан һунгагшадта зохимжотой байдал олгохо гэхэ мэтэ тухай ямаршье һанаашалга табигдадаггүйнь мэдээжэ.

Советскэ орон дотор һунгагшад тухай алишье талаһаань һанаагаа табижа байдаг байна. Һунгалтада зуун процент ерэлгые хангахын түлөө һунгуулиин участогууд дээрэ хамаг бүхы оролдолгоёо гаргажа байдаг байна. Олониитын эмхинүүд болбол һунгагшад-эхэнүүдэй өөрынгөө дууе үгэхын түлөө һунгуулиин участогта ошохо үедэнь үхибүүдыень харууһалха ябадал хангадаг байна. Илангаяа һунгуулиин участогта ябгаар ерэхэнь хэсүүтэй болоһон үбгэд хүгшэд ба үлгэ һалга хүнүүд тухай ехэхэн анхарал табижа, морин тэргэ, машина үгэхэ гэхэ мэтээр тэдэндэ туһалдаг байха юм.

Манай һунгуулиин участогуудые тухеэрхэ талаар ехэхэн анхарал табигдадаг байна. Эдэ бүхы тухеэрэлгэ болбол бүхы дээрээ һунгагшадай аша туһада зорюулагдадаг байха юм. Һунгуулиин участогай гэрые тухеэрэлгэ болбол дуугаа үгэлгын эрхэ сүлөө ба нюусые сахиха талаар дүүрэнээр хараалагдаһан байна.

Һунгуулиин участогуудай гэр болбол һунгуулиин комиссиин, тайлбарилан хэлэхэдэ, олониитын эмхинүүд ба ажалшадай обществонуудһаа дэбжүүлэгдэһэн хүнүүдэй мэлэлдэ байдаг байна. Хэдэн миллион советскэ хүнүүд болбол һунгуулиин комиссинуудай членүүд ба олон түмэндэ Сталинска Конституциие, советскэ гүрэнэй һунгуулиин хуулиие нэбтэрүүлэн байгаа агитаторнуудаар һунгуулиин участогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

Харин капиталистическэ гүрэнүүд дотор тиимэ юумэн гэжэ байдаггүй. Жэшээнь, Англида һунгагшадай һунгуулиин участогай гэр дотор орохо сагһаа хойшо хойноһоонь полисмен дахажа эхилдэг байна. Участогай гэрые һунгуулиин комиссар олон чиновнигуудтай хамта мэдэжэ байдаг байха юм. Эдэ чиновнигуудай мэхэтэ хара ябадал дээрэһээ һунгагшадай дунда элдэб олон бүһалгаан гараханьали олон болодог байна. Ушар иимэ дээрэһээ, нэгэн заабари дотор хэлэгдэһэн ёһоор, дуу үгэлгэн боложо байгаа гэртэ тушаалтай хүнүүдэй столой саана саашаа гараха тусхай үүдэн байха ёһотой гэжэ хэлэгдэһэн байдаг. «Иимэ үүдэтэй байгаа болбол тушаалтай хүнүүд хадаа һунгагшадтай золгонгүйгөөр, гэнтэ түргэн гэр дотор орохо ба гаража шададаг байха байна, энэ ушар хадаа үймөөн бүһалгаанай болоо һаань, ехэхэн удхашанартай байха байна». Мүн баһа иигэжэ аюулһаа айдаг дээрэһээ һунгуулиин гэрнүүдые заа болгон нэгэдэхи дабхартань байлгадаг байха юм.

Харин советскэ һунгуулиин участок болбол һунгагшадай дунда ябуулагдаха политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин гуламта мүн. Эндэ һунгагшад болбол эдибхитэдтэ, Советэй депутадуудтай, город ба районой алдар солото хүнүүдтэй ушаран золгожо байдаг байна. Мүн эндэ политическэ лекцинүүд, научна хөөрэлдөөнүүд, концертнүүд болоожо байдаг ба кинофильмнүүд харуулагдажа байдаг байха юм. Һунгагшад бүхэн болбол һунгагшадай спискые харахын түлөө, мүн баһа өөрынгөө нэрые зүбөөр спискэдэ ороһониие шалгахын түлөө, һонирхолтой шухала справка абахын түлөө эндэ ерэжэ байдаг байна.

Һунгуулиин участогуудые байгуулха журам, һунгуулиин участково комиссинуудай бүхы хүдэлмэри ба арад зоной зүгһөө тэдэнэй хүдэлмэридэ үзүүлжэ байгаа туһаламжа дэмжэлгэнүүд болбол советскэ һунгуулиин хуулиин социалистическэ демократизмые гэршэлнэ.

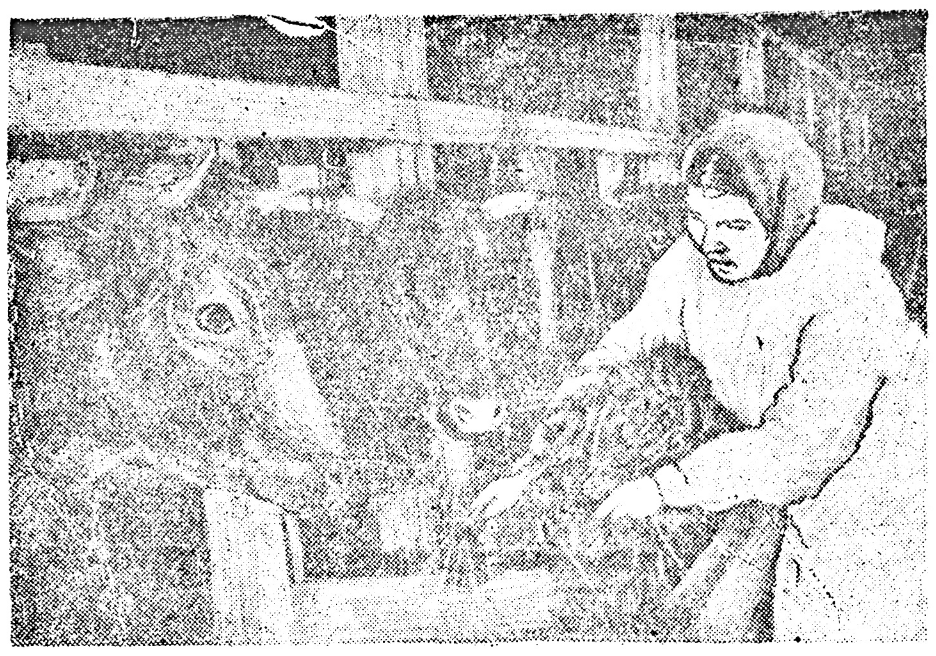

Ивановска областиин Южскэ районой «Соревнователь» гэжэ колхозой эрхим һаалишан Е. В. Белова. Тэрэ халаа руүһалдаг, саахалан дулаанаар үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 1.700 үнеэлэйнгээ хойноһоо онсо һайнаар хаүбэлжүүлжэ байдаг, өнэ жэлдэ һаамхай литр һү һааһан байха юм.

Нүхэр Белова «Шэн габьяата ажалай түлөө» медаляар ба «СССР-эй Наркомзэмэй социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значёгоор шагнагдаһан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. В. Белова үнеэдээ эдеэлүүлжэ байна.

Ф. Карышевай фото (ТАСС-эй фотохронико).

ЭДЭНЭР ЭРХИМ ХОНИШОД ЮМ

Данзан Ироптуев 70 наһатай болобо. Тиигэбэшье, хорёод наһатай холшор залуу хүбүүд басагадта булигдангүй колхозой ажалда хурдан түргэн хабаадалсажа сууда гаранхай.

Анхан түрүүн артелиин член болоһонһоо хойшо нүхэр Ироптуев хониной товарна фермэ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа, харюусалгадаа абаһан хониноо нэгэшье толгой хороогоогүй байха юм. 1945 ондо нүхэр Ироптуевай даажа абаһан гүүртын хонишод 328 хониноо 347 хурьга абажа, нэгэшье гарзада оруулангүй эдүүр энхээр тэнжээгээ. Мүнөө энэ гүүртынхид 660 толгой хонитой юм.

Хонидой тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта, нүхэр Ироптуевай гүүртын хүдэлмэрилэгшэд хониноо абтаха ашаг шэмыень алн болохоор дээшэлүүлнэ.

1945 ондо эдэнэр хонин бүриһөө 2.100 килограмм ноохо хайшалжа, түсэбөө нилээдгүй үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ эдэнэр колхоздоо 12 центнер ноохо, 1252 литр һү тушааһан байна.

Ироптуев үбгэнтэй хамта ажалладаг нүхэдынь хонин һүрэгүүдые олошоруулан, ашаг шэмыень арбидхаха хэрэгтэ хормойгоо шуужа оролсонхой. Тэдэнэр хони адуулха, түл абаха мэтын шухала хүдэлмэринүүдые онсо һайнаар үнгэргэдэг юм. Ироптуевай хани нүхэр болохо Цырендулма Ироптуева, хонишод: Аюша Буянтуева, Доржи Бальжинова ба бусад түрүү зэргээрээ тусгаар шалгардаг байна.

Гүүртые даагша нүхэр Ироптуев эрхим хүдэлмэриин түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 1944—45 онуудай турша соо 40 гаран хони абаа.

Энэ гүүртын хонишод үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг сооһь һайнаар үнгэргэһэн юм. Мүнөө хонидойнгоо хүсэ шадалые буурууланггүй һайнаар харууһалжа байна. Тула абалгада мүн лэ һайн бэлэдхэнхэй. Һаяар хонидынь түрэжэ захалха юм.

Г. САБЖАЕВ.

Урин дулаанаар үбэлжэжэ байна

«Манай ажал» гэжэ хүдөө ажалай артель 1945 оной жэлэй дүнгөөр малажалые хүгжүүлхэ талаар Хэжэнгэ соо түрүү һуури эзэлһэн байна. Энэ колхоз гүрэнэй түсэбые адуу моеёор—100 процент, эбэртэ бодо малаар—135 процент, хони ямаагаар—170 процент дүүргэө. Тэрэшэлэн гүрэндэ мяха, һү, ноохо тушааха түсэбүүдэ болзорһоо урид дүүргэһэн байха юм.

Колхоз соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ һунэй ба хониной-товарна фермэнүүд илажа ябана. Эдэ фермэнүүдэй малшад 1945 ондо гүрэнэй түсэбые заатагүй үлүүлэн дүүргэхын түлөө унаһан малгайгаа абаха забдагүйгөөр тэмсэһэн байха юм. Тиигэжэ бодо мал болон түлнүүдые гарзада оруулангүй.

1945—46 онуудай адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхалые өлэ фермэнүүд эмхитэйгээр үнгэргөө. Мүнөө бүхы малнуудынь саахаланаар ба урин дулаанаар үбэлжэжэ байнхай.

К. ГРЕШИЛОВА.

Тошо халяажа газар уһалха тухай

Бурят-Монгол АССР-эй эрхэ байдалда хабарай тариалгын урда тээ газар уһалха ябадал ургасые нилээдгүй дээшэлүүлдэг байна. Энэ хадаа Онохойн мелиоративна гуршалгын станциин хүдэлмэри болон республикын таряапажалай түрүүшүүлэй олон жэлэй дүршэл дээрэһээ элирүүлэгдэһэн байха юм.

Хүдөө ажалай дилэнхи культурануудай ургаса уһалагдаад байхадаа 1,5—2 дахи ехэ болодог байна. Тариалгын урда тээ нэгэ дахин уһалаад ба үтэгжүүлээд байхада шэниисын ургаса гектар бүхэнэй 4,5 центнерээр ехэ болодог юм. Мүн шэниисын ургасые ургажа байха үедэнь ба энэ культурые тариха газарые тариалгын урда тээ уһалхада үшөө ехээр нэмэдэг байһаниинь элирэнхэй. Шэниисэ тариха газар үтэгжүүлэнгүй тариалгын урда тээ уһалха гектар бүриин 3 центнерээр, уһалуурине зүбөөр хээд байхадаа 12 центнерээр нэмэдэг юм.

Овесые иимээр уһалаад байхада га бүриин 3,5—һаа 9 центнер хүртэр үлүү ургаса үгэдэг байна. Просо—2-һоо 16 центнер, гречиха—25-һаа 20 центнер, хартаабха—56-һаа 150 центнер сахарна свёкло—25-һаа 189 центнер хүртэр ургаса үгэдэг юм. Тэрэшэлэн сабшалангай ургаса уһалагдаад байхадаа нилээнгүй дээшэлнэ. Үтэгжүүлэнгүй уһалаад байһан сабшалангһаа гектар бүриин 4.5-һаа 11 центнер, үтэгжүүлхэтэеэ хамта уһалагдаһан участогһаа 8 центнерһээ 17,2 центнер хүртэр нэмэлтэ ургаса абтадаг байна.

Эдэ бүхы хадаа хүдөө ажалай культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь уһалуури болоно гэжэ элирүүлнэ. Тиимэ тула хадалан, таряалан дээрэ уһа тоггооходо ябадал агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай шухала эрилтэнүүд мүн. Хура бороогүй ган жэлнүүдтэ таряалан, сабшалан болон огородой газарые уһалха ябадал бүри ехэ удхашанартай.

Газарай уһалууриие эрхимээр үнгэргэхын тулада үбэлэй үедэ таряалан ба сабшалан дээгүүр тошо халяажа хүдэлмэри үнгэргөөр ябуулгаха ёһотой. Тошо халяаха ябадал уһалагдадаг газарай талмайе дээшэлүүлхэдэ шухала хэмжээ-ябуулга мүн. Үбэлэй үедэ уһанай тагуур аса болон хадын гол горхонууд халижа тошон болодог юм. Тиимэдэ республикын колхозууд энээниие хүсэд хэрэглэжэ, таряалан уһалха дүүрэн аргатай болохо байна.

Декабрь, январь, февраль ба мартын турша соо 55-һаа 100 мянган кубическа метр уһан суглуулагдаха хэрэгтэй. Тиин, энээниие зүбөөр хэрэглээд байхадаа түрүүшын уһалууридэ га бүриин 800—900 кубометр уһан хүргэжэ, хабартаа уһалха газараа 60-һаа 100 гектар хүртэр дээшэлүүлхэ арга олгоно.

Республикын зарим колхозууд үнгэрһэн жэлнүүдтэ тошо халяажа, уһалагдадаг газараа яһала ехэ болгоһон байха юм. Сэлэнгын аймагай «Большевик», Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд энээндэ үлыгэр жэшээ боложе үгэмөөр.

Тошо халяахадаа газар уһалдаг һубаг канавануудые хамтаалха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, хабарай уһалууриин эхилхэдэ элэниие арилгаха үлүү ехэ хүдэлмэри гараха болоно.

Зүгөөр, тошо халяахадаа поли дээгүүр саһа тоггоохо шухала хэмжээ ябуулгые мартажа огто болохогүй. Республикын бүхы колхоз, таряанажалай бригада болон звенонууд газараа уһалжа, үнэр баян ургаса хуряаха хэрэгтэ хормойгоо шуужа оролсохо ёһотой.

Манай республикын олонхи колхозууд тошо халяаха болон саһа тоггоохо хүдэлмэринүүдые аяар мүнөө хүртэр хэрэгсээдэггүй байха юм. Энэ ябадалда хаа-хаанагүй эсэс табиха хэрэгтэй. Колхозуудай агротехническэ заабариин ёһоор хабарай тариалгада эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэтэеэ нэгэн доро, таряалан, сабшалан дээгүүр тошо халяаха, саһа тоггоохо эгээл шухала хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэ ябадалтань нютагуудтахи хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд, илангаяа газар таряалангай органой хүтэлбэрилэгшэд туһалха ба тэдэнэрэй хүдэлмэрые тодо һонор хүтэлбэреэр хангаха зорилготой.

Н. ХРЕБТОВ.

Онохойн мелиоративна туршалгын станциин мелиоративна таһагые даагша.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИН

Һунгалтын үдэртэ түрүүшын кварталайнгаа түсэб 60 процент дүүргэһэнь

Кабанскын аймагай эдеэ-хоолой комбинадай эмхитэй коллектив СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтатай дашарамдуулһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь һайнаар бэелүүлжэ, үнгэрэгшэ 1945 оной түсэбые 15 хоног уридшалан дүүргэһэн байна.

1946 ондо бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэртэ дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 60 процент дүүргэхээр социалистическэ уялгануудые абаба.

Энэ мүрысөөнэй түрүү эдибхитэ нүхэд Залуцкая, Воронцов гэгшэд болоно.

Стахановецууд—хэлхеэ холбоошод

Шэнэ жэлэй һайндэрлэлгын урда тээ Улан-Үдын хэлхеэ-холбооной хүдэлмэришэд эршэмтэй һайнаар хүдэлмэрилбэд.

Стахановецууд бодистнууд нүхэд Чеховская, Пономаренко, Сафронова гэгшэд энэ үдэрнүүдтэ 160—180 процент даалгабаряа дүүргэһэн байна. Мүн морзистнууд нүхэд Козлова, Колочкина гэгшэд муу бэшээр ажаллабад.

Телеграмма зөөгшэ түрүү стахановка нүхэр Анна Мясникова һайндэрэй турша соо 229 амаршалгын телеграмма тарааһан байха юм. Мүн нүхэр Головянова 144 телеграмма тарааба.

Шэнэ МТС-үүд эмхидхэгдэхэнь

1946 оной турша дотор манай республикада 3 шэнэ МТС-үүд эмхидхэгдэхэнь: Сэлэнгын аймагта Сухын МТС, Кударада—Хамнагадайн МТС, Торидо — Бургалтайн МТС эмхидхэгдэхээр хараалагдаад, барилгын хүдэлмэри гол түлэб ябуулагдажа захаланхай.

Мүнөө тэндэ байрын гэрнүүд хүсэд баригдажа дүүргэгдэхэ болоо. Тэрээнһээ гадна, МТС-эй мастерскойнуудай барилгада хэрэгтэгдэхэ материалнууд бэлдэгдэжэ байна.

Хабарай тариалгын захалха саг хүртэр тэдэ МТС-үүдтэ 45 шэнэ тракторнууд үгтэхөөр хараалагдана.

Сэрэгэй албахаагшад ба бүлэнэртэ туһалалжа

Сэрэгэй албахаагшадай ба сэрэгһээ бусажа ерэгшэдэй бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн декадник Зэдын аймагта үнгэргэгдэбэ.

Энэ патриотическа хүдэлөөндэ аймагай ажалшан бүхэн халуунаар хандажа, ехэхэн хүдэлмэри хэбэд. Декабриин 25-ай мэдээгээр 166 гэрнүүд заһабарилагдаһан ба шэнээр 9 гэр баригдаба. 1384 кубометр түлеэ ба 403 центнер үбһэ зөөн асаржа үгтэһэн байна.

Тэрээнһээ гадна, 336 пууд гурил, 75 пууд мяхан, 108 пууд һү, 45 килограмм тоһо ба 405 килограмм ноохо, хониной 87 арһа ба бусад юумэнүүд сэрэгэй албахаагшадай ба сэрэгһээ ерэгшэдэй бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ фонддо оруулагдаба.

Тус хүдэлөөндэ Кагановичын, Дзержинскын, Кировэй нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозой членүүд халуун анхаралтайгаар хандажа, тэдээндэ ехэхэн туһаламжа үзүүлбэд.

6 улаан булан эмхидхэгдэбэ

ОРЛИК. (Телеграфаар абтаба). Аяар холын Ахын аймагта «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримые» арад нийтэдэ ойлгуулгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна.

Мүнөө аймагай колхозуудай 6 фермэнүүдтэ гоё һайхан плакадуул ба лозунгуудаар шэмэгдэһэн шэнэ улаан булангууд эмхидхэгдэбэ, тэндэ олонийтын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдажа захалһаар үни болоо.

Эдэ улаан булангуудай дэргэдэ хүдэлмэрилдэг агитаторнууд малшадай дунда СССР-эй Конституци тухай ба эдэб һонирхолтой темэнүүдээр 56 хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байна.

Р. ТУГУТОВ.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ

Улан-Үдын вагонно-заһабарилгын пункт (начальнигынь нүхэр Утешев, парторгонь нүхэр Гриценко) үнгэрэгшэ 1945 оной үйлэдбэриингөө түсэб капитальна ба дунда заһабарилгаар 117 процент дүүргэжэ, Зүүн Сибириин түмэрзамай тиимэ пунктнуудай дунда түрүү һуури эзэлбэ.

Бригада хоорондын социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Медведевэй бригада түрүү һуури эзэлжэ, жэлэйнгээ даалгабаряа 220 процент хүргэжэ байха юм.

ЧЕХОСЛОВАКИИН АЖАХЫН АЖАЛ-ЯБУУЛГАШАДАЙ ДЕЛЕГАЦИ МОСКВАДА ЕРЭЭД БАЙНА

Декабриин 30-да Прагаһаа Москвада ерэһэн ажаүйлэдбэриин министр г-н Богумиль Лаушман түрүүтэй Чехословакиин ажахын тушаалтанай ба хүдэлмэришэдэй делегаци болбол үйлэдбэриие эмхидхэхэ ба түсэблэхэ, тусхайта советскэ профсоюзуудай, культурна ба ажабайдалые эрхилхэ организацинуудай ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан байна.

Делегаци болбол «Красный Пролетарий» заводто хүдэлмэришэдэй һуниие санаторидо ба заводой дэргэдэхи хүүгэдэй садта, Москабель гэжэ заводто, НКПС-эй клиническэ больницада, Бүхэсоюзна Барилгын выставкэдэ, В. И. Ленинэй музейдэ ябажа үзэһэн, Союзуудай байшангай Колонно Зал соо болоһон Шэнэ жэлэй ёлкын һайндэртэ ба Московско театрнуудай зүжэгүүд дээрэ байлсаба.

Г-н Б. Лаушман түрүүтэй делегациин членүүд болбол ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Кузнецовтой ба ВЦСПС-эй секретарь Н. В. Поповатай, Дунда зэргын Машино-бүтээлгын Арадай Комиссар С. А. Акопов болон Электроүйлэдбэриин Арадай Комиссар И. В Кабанов гэгшэдтэй уулзаһан байгаа.

Чехословацка элшэн сайд г-н Фирлингер гэгшээр үдэшэгдэн ябаһан Лаушман болбол В. М. Молотов, Микоян ба Н. А. Вознесенскийтэй уулзаһан байгаа.

Ойрын үдэрнүүдтэ делегаци тиинүүд, культурна ба ажаһуулхы хилхэ албан газарнуудай хүдэ танилсажа үргэлжэлүүлхэ байна. Делегациин членүүд Ленинград ба град городуудта ошожо үзэхэ юм.

(Т

Ленинградска областьдо немецко-фашистска зэрлиг ааша гаргаһан тухай хэрэг тушаа сүүдэй процесс

ПРИГОВОР

ЛЕНИНГРАД, январиин 4. (ТАСС). Мүнөөдэрэй үдэшын заседани дээрэ түрүүлэгшэ болбол сүүдлүүлэгшэ Ремлингер ба Зоненфельд гэгшэдтэ һүүлшын үгэ үгэбэ.

19 час 30 минутада сүүд зүблөөгөө хэхээр гаража ошоо. Сүүдэй түрүүлэгшэ юстициин подполковник нүхэр Комлев гэгшэ үдэшэ орой болоһон хойно сэрэгэй трибуналай приговор соносхоһон байна.

Ленинградска сэрэгэй округой сэрэгэй трибунал хадаа урдань германска армиин сэрэгэй алба хэгшэд Генрих Генрихович Ремлингер: Карл-Герман Штрюфинг, Визе Франц, Фриц Энгель, Эрвин Эрнст Герер, Арно Дюри, Эдуард Зоненфельд. Эрнст, Бем, Эрвин, Скотки, Гергард Янике, Эрих-Пауль Фогель гэгшэд хадаа ажана амгалан һууһан советскэ хүн зониие олоорынь буудан алаһан, зэрлиг муухай ааша гаргаһан ба хүсөөрөө ороһон, городууд ба тосхонуудые галдаһан ба дээрмэдэһэн, немецкэ каторгада советскэ гражданинуудые намнан абаашаһан гэхэ гү, али ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй 1943 оной апрелиин 19-дэ гаргаһан указай 1-дэхи статьяда заагдаһан гэмтэ хэрэгүүдые хэбэ гэжэ тоолобо.

РСФСР-эй уголовно кодексын 4-дэхи статья ба РСФСР-эй уголовно-процессуальна кодексын 319 ба 320-дохи статьянуудые хүтэлбэри болгожо, мүн [illegible] гэмтэ хэрэгэйнь шанарые харалсажа, шиидхэһэниинь хадаа:

Ремлингер Генрих Генриховичые, Штрюфинг Карл-Германые, Бем Эрнстые, Энгель Фрицые, Зоненфельд Эдуардые, Янике Гергардые, Скотки Эрвиные, Герер Эрвина-Эрнст гэгшэдые үлгэжэ саазалха.

Фогель Эрих-Пауль ба Визе Франц гэгшэдые тус бүри 20 жэлэй каторжна хүдэлмэридэ сүлэхэ.

Дюре Арно 15 жэлээр каторжна хүдэлмэридэ сүлэхэ.

Сүүдэй зал соо байлсаһан Ленинградай, Ленинградска, Новгородско ба Псковско областьнуудай ажалшад приговорые нэгэн һанаалтайгаар һугтаба.

Приговор гүйсэдхэгдэ

ЛЕНИНГРАД, январиин 5. Улад зониие олоорынь буудажа ажа амгалан һууҗа байһан хүн зондо зэрлиг ааша ба хүс гаргаһан, город ба тосхонуудые һан ба дээрмэдэһэн, советскэ гр нуудые немецкэ богоолшолгодо абаашаһан хэрэгэй түлөө Ленин сэрэгэй округой сэрэгэй триб үлгэжэ саазалхаар шиидхэгдэһэн ко-фашистска хоротон Рем Штрюфинг, Бем Энгель Зоненфельд ке, Скотки, Герер гэгшэдэй при мүнөөдэр үдөөнэй 11 часта Лен горолой «Гигант» гэжэ кино хажуудахи талмай дээрэ гүйсэд

Энэ талмай дээрэ байлсаһан ол ной ажалшад приговор гүйсэдхэһэ далые нэгэн һанаалаар һайшаан у

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Январиин 4-эй үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, январиин 4. (ТАСС). Трибуналай үдэшын заседани дээрэ американска гэмнэлтын түлөөлэгшэ полковник Тейлор гэгшэ хуули буса дайн сэрэгые хэжэ һүжэрөөһэн ба мүн тэрэшэлэн хүн зондо эсэргүү сэрэгэй гэмтэ ябадал хэһэнэй түлөө германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командовани ба генеральна штабай зэмэтэй байһан тухай документальна гэршэнүүдые харуулжа үргэлжэлүүлбэ.

Германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командовани ба генеральна штабай структура тухай үглөөнэй заседани дээрэ хэлэжэ дүүргээд, Тейлор болбол командованиие толгойлжо байһан ба гэмтэ ябадал хэһэн бүлэг хүнүүд тухай тодорхойгоор гэмнэжэ еробо. Энэ бүлэг сооһоо энэ сүүдлүүлэгшэтэй һандали дээрэ 5 хүниинь һууҗа байна гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Тэдэнэр хадаа Геринг, Кейтель, Иодль, Редер ба Дениц гэгшэд болоно.

Сүүдлүүлэгшэ Геринг хадаа нацистска политикан байһан юм, тиин 1914-1918 онуудай дайн сэрэгэй үедэ өөдөө дэбжэһэн хадаа, сэрэгэй алба тушаал ябуулдаг болбо. һэн. Үлэгшэ дүрбэниинь бүхы наһан соогоо сэрэгэй хэрэг эрхилжэ ябаа юм. Эдэ дүрбэн хүн энэ гэмтэ ябадал хэһэн сэрэгэй группын бусад бүхы членүүдһээ ондоо юумэнь бүри үгы.

Сүүдлүүлэгшэд тухай тодорхойгоор хэлээд, гэмнэгшэ болбол заговор хэһэнэй түлөө, агрессивнэ ба хуули буса дайн сэрэгые түсэблэһэн ба хэһэнэй түлөө гэмнэлтын заключениин нэгэдэхи ба хоёрдохи бүлэгүүд тушаа германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командованиин ба генеральна штабай гэмтэ ябадалнуудые хэһэндэнь сэгнэлтэ үгэһэн байна.

Эдэ сүүдлүүлэгшэд германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командованиин ба генеральна штабай членүүд байхадаа, гэмнэлтын заключениин нэгэдэхи ба хоёрдохи бүлэгүүд соо дурсагдаһан гэмтэ ябадалнуудые һайн дураараа хэжэ байһаниинь хэдэн олон документнүүд дээрэһээ элирбэ гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Сэрэгэй зүгһөө нягта барисаагүй байгаа юм һаа нацистнууд өөһэдынгөө зорилгонуудые хүсэлдүүлжэ шадахагүй байгаа.

Сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс тушаа зурагдаһан № 1341 ТАСС-эй сонхо

ФАШИСТСКА БАНДИДУУД ӨӨҺЭДЫНГӨӨ САХАРИГ СОО

Уранзурагша М. Черемных.

Гэмнэгшэ болбол гитлеровецууд ба германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй агрессивнэ сэрэг хэхэ гэһэн үзэлэйнь хүсэд тааралдажа байһан тухай трибуналай анхарал хандуулна. Тэрэниие гэршэлхын тулада урдань фельдмаршал, имперскэ сэрэгэй министр ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша байһан Бломбергын хэлэһэниие харуулна.

«Тэрэ хадаа ямар нэгэн офицерээр бэшэ харин главнокомандалагшын тушаалые бэе дээрээ даажа абаһан Гитлерээр һэлгэгдэһэн байха юм. Кейтелиие штабай начальник болгохо гэжэ би дурадхаа һэм. Кейтель гэдэг Гитлертэ дурагүй байгаа бэшэ. тиимэ хадаа Гитлер ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо үгэеэ нэгэдхэхэ барисаатай болгохын тааража байгаа һэн, тиигэхэ гэж өөрөөшье оролдоһон байгааб. Кейтелдаа миниин мэдэхэдэ Гитлерэй албаа хэмжээдэнь эсэргүүсээгүй

Энээнэй һүүлээр, гэмнэгшэ Тейлор бол агресси хэһэн ушарнуудые хэлэ рээндэ германскэ зэбсэгтэ хүс верховно командованиин ба гене штабай бүлэг хүнүүдэй едибхи хабаадаһан үүргые тэмдэглэнэ. Эд кументнүүдэй нилээд олониинь налай үмэнэ соносхогдоһон хадаа нэгшэ болбол тэдэниие миил заа үнгэрнэ.

Дүүргэлтэ дээрээ полковник ниигэжэ хэлэнэ: гэмтэ ябадал хэһэн рэгэй организациин членүүд байһа нуудэй зэмэтэй юм гэжэ дэ бэрхэ бэшэ байха гэжэ һананаб. Эдэ сүүдлүү тус организациие ударидагшад ба нуудынь байһан хадаа, агрессивна хуули буса дай хэхэ гээшэ али гэмтэй байхыень хүсэд мэдэжэ Гэхэһээ байтагай, иимэ юумэ байна гэжэ тэдэнэр мэдэжэ байжа Сүүдлүүлэгшэд Геринг, Кейтель агрессивнэ дай хэһэнэй түлөө гээшэ. Сүүдлүүлэгшэ Редер мүн мэ байха ёһотой. Сүүдлүүлэгшэ баһа иимэ гэмтэ ябадал хэһэнэй зэмэтэй байна. Генеральна штабай германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин бусад олон членүү ли буса дай хэхээр түсэблэжэ тухай һайса мэдэжэ байһан аад. ниие бэелүүлхэ гэжэ оролдобо. Гер сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд Германиие хабтар ехээр үргэдхэхын зорилгоор хэһэн байха юм. Германска сэрэг тэлбэрилэгшэд Германиин бусад хү рилэгшэдтэй хамта агрессивнэ дэй гэмнэлтын заключени соо хараалаг гэмтэ ябадалнуудые хэһэнэйнгээ эндэ трибуналай сүүдэй үмэнэ байна гээшэ.

Үдэшын заседани нигэдэ января 7 болтор забһарлалта хэнь гэжэ соносхогдобо.

Югославиһаа полягуудые нютаг орондонь бусааха тухай протокол баталагдаба

БЕЛГРАД, январиин 4. (ТАСС). Белградска радиогой дамжуулһанаа хадаа, Югославиин Гадаада Хэрэгүүдые эрхилхэ министерствэдэ. Югославиин территориһоо полягуудые нүүлгэхэ тухай протокол баталагдаба.

25 мянган полягуудые нютаг орондонь бусааха тухай асуудал энэ протоколоор шиидхэгдээ. Нютаг орондонь бусаалгын ажал 6 һарын турша соо гүйсэдхэгдэхэ юм.

Югославидахи Польско яһанай үсөөн суглаагаар Югославиин маршал Иосип Броз-Титодо иимэ телеграмма ябуулхаар шиидхэбэ: «Түрэһэн орондо бусаха арга боломжые полягуудта олгоһон, танда. Югославидахи польско яһанай үсөөн зон өөһэдынгөө үнэн шүтэнги ба баяр баясхалангые хүргэнэ. Бидэнэр славянска арадуудые дүтэлүүлхын түлөө үргэлжэ ажаллахабди гэжэ таниие найдуулнабди. Фашизмда үхэл! Арадуудта эрхэ сүлөө олгоё!»

Мексиканска шахтернууд забастовка

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). Ехэнхидэ американецуудай эзэмшэһэн 45 компани хүдэлмэриин түлбэри ехэ болгохоһоо арсаба, тэрэнэй хариуда 40.000 шахтернууд забастовка хэжэ эхилһэн тухай «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Мексикэһээ дуулгана.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов —6-03 (2 зв.); объявлений 2-84 (2 зв.).

Н—00524. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.